

Naisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta ja Rikosuhripäivystys

Tuuli Kellman

3/2020

Tiivistelmä

Tekijä(t) Tuuli Kellman	Tutkinto Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi Naisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta ja Rikosuhripäivystys	Julkisuusaste julkinen
Ohjaaja Päivi Salminen ja Lauri Tammiaho	Opinnäytetyön muoto Tutkimuksellinen
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tarkoituksena oli kartoittaa naisten kokemuksia lähisuhdeväkivallasta sekä Rikosuhripäivystyksen käytön yleisyyttä lähisuhdeväkivallan uhrien keskuudessa. Opinnäytetyössä on tarkasteltu kaikkia lähisuhdeväkivallan muotoja.</p> <p>Teoriaosuudessa on käsitelty lähisuhdeväkivaltaa yleisesti, sen erilaisia ilmenemismuotoja ja lähisuhdeväkivallan seurauksia. Lisäksi on esitelty Rikosuhripäivystystä ja sen tarjoamia palveluita.</p> <p>Tutkimus on toteutettu kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä ja aineiston keruussa on käytetty strukturoitua verkkokyselyä, jonka julkaisualustana toimi Facebook -ryhmä Naistenhuone. Kyselyyn vastasi 375 lähisuhdeväkivaltaa kokenutta naista. Tutkimuksen tulokset on esitelty työn loppupuolella, jossa tuloksia on havainnollistettu kaavioiden avulla.</p> <p>Tutkimuksen tulokset olivat samansuuntaisia aiemmin lähisuhdeväkivallasta tehtyjen tutkimusten kanssa. Tutkimuksen mukaan fyysinen ja psyykkinen väkivalta ovat yleisimmät lähisuhdeväkivallan muodot ja tekijänä on yleisimmin nykyinen tai entinen puoliso tai seurustelukumppani. Vain pieni osuus lähisuhdeväkivallasta päättyy poliisin tietoon.</p>	
Sivumäärä 42 + 1 liitesivu	Tarkastuskuukausi ja -vuosi 03/2020
Avainsanat lähisuhdeväkivalta, naiset, Rikosuhripäivystys	

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO	4
2 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	5
2.1 Kvantitatiivinen tutkimus	5
2.1 Kyselytutkimus	6
2.3 Aikaisemmat tutkimukset.....	7
3 LÄHISUHDEVÄKIVALTA	7
3.1 Lähisuhdeväkivallan määrittelyä.....	7
3.2 Lähisuhdeväkivallan eri muodot.....	9
3.3 Lähisuhdeväkivallan seuraukset	11
6 TILASTOTIETOJA	13
7 POLIISIN TOIMINTA	14
7.1 Poliisin tehtävät lähisuhdeväkivalta tilanteissa.....	14
7.2 Auttaminen ja tukeminen.....	15
8 RIKOSUHRIPÄIVYSTYS	17
9 TUTKIMUKSEN TULOKSET	19
9.1 Taustatiedot.....	19
9.2 Fyysinen väkivalta	21
9.3 Psykkinen väkivalta.....	22
9.4 Taloudellinen väkivalta.....	23
9.5 Seksuaalinen väkivalta.....	25
9.6 Hoidon ja huolenpidon laiminlyönti	26
9.7 Päilevä väkivalta.....	28
9.8 Uskonnollinen ja kulttuurinen väkivalta	29
9.9 Väkivallan vaikutukset ja seuraukset	30
10.0 Päihteiden osuus	31
10.1 Rikosilmoituksen tekeminen	32
10.2 Rikosuhripäivystys	34
10 JOHTOPÄÄTÖKSET	36
11 POHDINTA	38
11.1 Tutkimuksen luotettavuus.....	38
11.2 Tutkimuksen eettisyys.....	39
11.3 Mahdolliset jatkotutkimukset	40
11.4 Itsearviointi	40
LÄHTEET	41

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö käsittelee naisiin kohdistuvaa lähisuhdeväkivaltaa ja Rikosuhripäivystystä. EU:n perusoikeusviraston tutkimuksen mukaan Suomi on Euroopan toiseksi väkivaltaisim maa perhe- ja lähisuhdeväkivallan osalta, joka kolmas nainen kokee elämänsä aikana lähisuhdeväkivaltaa. (FRA Euroopan unionin perusoikeusvirasto 2014: 19–20.) Naisten Linjan Kaisa Åbergin mukaan yksi merkittävimmistä syistä tähän on hyssyttely ja väkivallan hyväksymisen kulttuuri. Perheen piirissä tapahtuvia asioita pidetään Suomessa edelleen yksityisinä.

Perhe- ja lähisuhdeväkivalta saatetaan mieltää usein ainoastaan fyysiseksi väkivallaksi. Se on kuitenkin vain yksi lähisuhdeväkivallan muodoista. Väki valta ei nimittäin aina jätä jälkeensä pelkästään helposti tunnistettavia jälkiä kuten mustelmia ja ruhjeita, vaan se voi olla hyvinkin monimuotoista. Väki valta voi olla myös henkistä väki valtaa, vallan väärinkäyttöä tai toisen uhkailua, pelottelua ja rajoittamista. Kaikki mikä on tehty tahallaan toisen satuttamiseksi, on väki valtaa. Siksi haluankin opinnäytetyössäni pureutua lähisuhdeväkivaltaan ja sen eri ilmenemismuotoihin syvemmin. Käsittelem tutkimuksessani kaikkia lähisuhdeväkivallan eri muotoja. Etenkin fyysistä ja seksuaalista lähisuhdeväkivaltaa on tutkittu aikaisemmin, mutta monista lähisuhdeväkivallanmuodoista on vähän tutkimustietoa löydettävissä.

Lähisuhdeväkivaltaa on hyvä tarkastella erillisenä muusta väki vallasta, koska se on usein rikoksena, väki vallan muotona ja kokemuksena erityinen. Lähisuhdeväkivaltaa tapahtuu useimmiten omassa kodissa ja tekijänä on uhrille rakas ihminen, kumppani tai muu perheenjäsen. Osapuolten välillä voi olla samanaikaisesti voimakas tunneside, mutta myös väki valtaan ja kontrolliin perustuva valtasuhde. Lähisuhdeväkivalta ei läheskään aina tule viranomaisten tai muiden ulkopuolisten tietoon, koska siihen liittyy usein paljon häpeää, syyllisyyttä ja vaikenemistä. Sitä ei myöskään aina välttämättä mielletä samalla tavalla rikokseksi, kuin ulkopuolisten tekemää väki valtaa. (Siukola, 2014, 10.)

Ajatus tästä opinnäytetyön aiheesta syntyi ollessani työharjoittelussa Jyväskylän poliisiasemalla. Huomasin, kuinka yleistä naisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta on ja miten usein tapaukset toistivat samaa kaavaa. Tekijänä oli yleensä joko puoliso tai ex-puoliso ja päihteillä oli osuutta jokaisessa lähisuhdeväkivalta tapauksessa, joissa olin itse mukana joko partion jäsenenä tai tutkijana. Suurimmassa osassa tapauksia naiset eivät olisi halunneet

tehdä asiasta rikosilmoitusta tai jos ilmoitus oli jo tehty, he olisivat halunneet perua sen. Syy tähän oli useimmiten pelko. Naiset pelkäsivät sitä mitä seurauksia rikosilmoituksen tekeminen heille aiheuttaisi, joutuisivatko he kärsimään vain entistä enemmän.

Toinen asia, johon kiinnitin harjoitteluni aikana huomiota oli se, kuinka vähän Rikosuhripäivystystä mainostettiin pahoinpitelyn uhreille. Sain käsityksen, että Rikosuhripäivystyksestä ja sen toiminnasta ei kovinkaan paljoa tiedetty poliisien keskuudessa tai tiedot olivat virheellisiä.

Halusin selvittää tutkimuksessa tarkemmin seuraavia asioita:

1. Minkälaista lähisuhdeväkivaltaa Suomessa naisiin kohdistuu?
2. Kuka on tyypillisin lähisuhdeväkivallan tekijä?
3. Onko lähisuhdeväkivallasta tehty rikosilmoitusta?
4. Syitä rikosilmoituksen tekemättä jättämiselle?
5. Kuinka moni lähisuhdeväkivallan uhreista on käyttänyt Rikosuhripäivystystä ja mitä palveluita on käytetty?

2 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Kvantitatiivinen tutkimus

Tutkimus on toteutettu kvantitatiivisella eli määrällisellä tutkimusmenetelmällä ja aineiston keräämiseen on käytetty verkkokyselyä. Määrällisellä tutkimuksella voidaan selvittää prosentteihin ja lukumääriin liittyviä kysymyksiä. Se sopii hyvin suuria ihmisryhmiä kartoittaviin tutkimuksiin, koska se edellyttää tarpeeksi suurta ja edustavaa otosta. Määrällinen tutkimus toteutetaan yleensä niin, että aineiston valinnassa käytetään satunnaisotantaa eli valitaan ns. perusjoukko johon tulosten tulee päteä. Ja tästä perusjoukosta otetaan sitten otos, joka edustaa tätä perusjoukkoa. Tutkimuksessani perusjoukkona toimivat suomalaiset naiset, jotka ovat kohdanneet joskus lähisuhdeväkivaltaa ja otoksen muodostavat kaikki kyselyyn vastanneet. (Valli, 2015, 37.)

Määrällisen tutkimuksen peruseräite on, että etsitään tutkimusyksiköiden välisiä eroja muuttujien suhteen. Se vastaa kysymyksiin Mikä? Missä? Paljonko? Kuinka usein? Aineiston keruussa käytetään yleensä kysymyslomakkeita, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot ja tulokset esitellään usein määrällisessä tutkimuksessa taulukkomuodossa. Määrällisen tutkimuksen avulla voidaan kartoittaa asian nykyistä tilaa, mutta asioiden syitä ei välttämättä saada sen tarkemmin selville. (Heikkilä, 2008,16.)

2.1 Kyselytutkimus

Kyselytutkimuksessa tutkija esittää vastaajalle kysymyksiä kysymyslomakkeen välityksellä. Se on yleensä osa määrällistä tutkimusta, jossa sovelletaan tilastollisia menetelmiä. Kyselyaineistot koostuvat pääasiassa mitatuista luvuista ja numeroista, vaikka kysymykset esitetään sanallisesti niin vastaukset kuitenkin ilmaistaan numeerisesti. Koko tutkimuksen onnistuminen on pitkälti riippuvainen kyselylomakkeesta. Ratkaisevaa on se, kykeneekö tutkija kysymään oikeita kysymyksiä tilastollisesti otollisella tavalla. Hyvä kyselylomake on kokonaisuus, jossa toteutuvat tilastolliset sekä sisällölliset näkökulmat. (Vehkalahti, 2008, 11.)

Kyselyn alkuun laadittava saatekirje on kyselytutkimuksen julkisivu. Se kertoo vastaajalle tutkimuksen perustiedot eli sen mistä tutkimuksessa on kysymys, kuka tutkimusta toteuttaa ja mihin tuloksia tullaan käyttämään. Saatekirje on syytä laatia huolellisesti, koska sen perusteella vastaaja saadaan usein motivoitua vastaamaan kyselyyn. (Vehkalahti, 2008, 11)

Tutkijan on myös pohdittava, julkaiseeko hän kyselyn verkkolomakkeella vai paperilomakkeella. Verkkolomakkeet ovat yleistyneet voimakkaasti viime aikoina. Niiden hyvänä puolena on se, että vastaukset tallentuvat automaattisesti eikä niitä tarvitse enää erikseen syöttää. Paperilomakkeiden tallentaminen on aikaa vievää ja virhealtista. Paperilomake on kuitenkin kaikille tasapuolinen vaihtoehto, eikä ole kiinni siitä onko vastaajalla käytettävissä tietokonetta ja verkkoyhteyttä. (Vehkalahti, 2008,11.)

Kyselytutkimuksen etuna on yleensä se, että sen avulla voidaan kerätä laaja tutkimusaineisto: kyselylle voidaan saada paljon vastaajia sekä voidaan kysyä monia asioita. Kyselymenetelmä on tehokas, koska se säästää tutkijan aikaa ja vaivannäköä. Toteutin tässä

opinnäytetyössä kyselyn verkkokyselylomakkeella, joka sisälsi 24 strukturoitua kysymystä. Avoimia kysymyksiä ei lomakkeessa ollut yhtään. Jaoin kyselyn Facebookin Naistenhuone nimisessä ryhmässä, jossa oli kyselyn jakamisen hetkellä jäseniä 171 483. Kyselyyn vastasi 375 naista, jotka olivat joutuneet lähisuhdeväkivallan uhreiksi.

2.3 Aikaisemmat tutkimukset

Ensimmäinen erityisesti naisten kokemaa väkivaltaa kartoittava tutkimus toteutettiin vuonna 1997. Markku Heiskanen ja Minna Piispan laatima ”Usko, toivo, hakkaus” myötävaikutti osaltaan siihen, että naisten kokema väkivalta nousi entistä voimakkaammin julkiseen keskusteluun. Toinen naisuhritutkimus toteutettiin vuonna 2005 Heiskanen ja Piispan toimesta. Siinä käsitellään naisiin kohdistuvan väkivallan määrää ja piirteitä sekä naisten väkivaltapelkoja ja kontakteja auttaviin tahoihin. Tutkimus myös vertailee väkivallan kehitystä vuonna 1997 tehtyyn tutkimukseen. (Heiskanen & Piispa, 1998; Piispa, Heiskanen, Kääriäinen & Sirén 2006.)

Muutamia opinnäytetöitä on myös tehty lähisuhdeväkivallasta, mutta eri perspektiivistä. Jyväskylän ammattikorkeakoulun kättilöopiskelijat Henni Hautala, Elina Heikkinen ja Minna Järvenpää ovat esimerkiksi tehneet opinnäytetyön, jonka aihe on naisten kokemuksia perhe- ja lähisuhdeväkivallasta. Työssä on pyritty kartoittamaan naisten ammatillisen tuen tarvetta ja avun saantia Keski-Suomen keskussairaalan naistentautien osaston ja naistentautien poliklinikan asiakkaiden keskuudessa.

3 LÄHISUHDEVÄKIVALTA

3.1 Lähisuhdeväkivallan määrittelyä

Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, jossa tekijänä on nykyinen tai entinen kumppani, perheenjäsen tai muu läheinen ihminen tai sukulainen. Kyse on siis parisuhdeväkivaltaa ja perheväkivaltaa laajemmasta termistä. Lähisuhdeväkivallaksi luetaan parisuhdeväkivalta, seurusteluväkivalta, lapsen kaltoinkohtelu, kunniaan liittyvä väkivalta sekä ikääntyneisiin tai vammaisiin kohdistuva väkivalta. (THL, 2020.)

Lähisuhdeväkivaltaa on kaikki sellaiset teot, jotka aiheuttavat tai voivat aiheuttaa ruumiillista, seksuaalista, henkistä tai taloudellista haittaa tai kärsimystä. Väkivaltaa on myös tällaisilla teoilla uhkaaminen, pakottaminen tai mielivaltainen vapaudenriisto joko julkisessa tai yksityiselämässä. Lähisuhdeväkivallalle tyypillistä on eri väkivallan muotojen kietoutuminen yhteen. (Siukola 2014, 10 .)

Lähisuhdeväkivallan kohteena on yleisemmin nainen tai lapsi. Erityisesti vakava ja toistuva kumppaniin kohdistettu väkivalta on yleensä miehen tekemää ja naisen kokemaa. Naiset saavat lähisuhdeväkivallan seurauksena keskimäärin vakavampia vammoja ja kuolevat sen seurauksena todennäköisemmin. Merkittävä osa lähisuhdeväkivallasta jää kuitenkin piiloon. Vaikka ilmiöön onkin viime vuosina kiinnitetty enemmän huomiota, edelleen suuri osa naisiin kohdistuvasta väkivallasta jää ilmoittamatta poliisille ja siten myös tilastojen ulkopuolelle. (Oikeusministeriö, rikosentorjuntaneuvosto.)

Yksityisellä paikalla tapahtunut väkivalta tuli virallisen syytteen alaiseksi Suomessa vasta vuonna 1995. Tätä ennen kotona tapahtunutta lähisuhdeväkivaltaa pidettiin siis puolisoiden välisenä yksityisasiana, ellei pahoinpitely johtanut vammautumiseen tai kuolemaan. (Rautava & Perttu, 2002, 43.)

Lähisuhdeväkivalta tapahtuu useimmiten uhrin ja tekijän omassa kodissa ja teot ovat tyypillisesti lieviä pahoinpitelyjä, jotka olivat asianomistajarikoksia ennen vuoden 2011 lakimuutosta. Suurin osa rikoksista jäi tällöin ilmoittamatta poliisille, koska ilmoituksen tekeminen jäi uhrin oman harkinnan varaan (Kotanen, Smolej, 2014.) Tämän vuoksi lievät pahoinpitelyt muuttuivat 1.1.2011 virallisen syytteen alaisiksi niissä tapauksissa, kun väkivalta kohdistuu alaikäiseen, tekijälle läheiseen henkilöön tai henkilöön, joka suorittaa työtehtäviään (RL 21. luku, 16§). Näin ollen esimerkiksi kotihälytystehtävillä poliisin on kirjattava aina rikosilmoitus, kun on syytä epäillä pahoinpitelyrikosta lähisuhteessa.

Suomessa pari- ja lähisuhdeväkivaltaa esiintyy kaikissa sosiaaliluokissa. Se ei ole yhteydessä tulotasoon tai ammattiin. Perheessä tapahtuva väkivalta on usein luonteeltaan toistuvaa ja kerta kerralta pahenevaa. Väkivallan profiilia tutkimalla on havaittu, että väkivalta voi alkaa huomaamatta esimerkiksi henkisenä väkivaltana ja toisen elämän ja

toiminnan rajoittamisena, mutta jossakin vaiheessa se voi saavuttaa fyysisesti hengenvaarallisen tason. (Rautava & Perttu, 2002, 21-22.)

3.2 Lähisuhdeväkivallan eri muodot

Lähisuhdeväkivallalla on monia erilaisia muotoja. Se voi ilmetä fyysisenä, henkisenä, seksuaalisena, taloudellisena, uskonnollisena tai piilevänä väkivaltana. Myös hoidon ja huolenpidon laiminlyönti tai väkivallalla uhkaaminen on väkivaltaa. Väkivaltainen käyttäytyminen voi sisältää samanaikaisesti useita väkivallan muotoja tai väkivallan muodot vaihtelevat eri aikoina ja eri tilanteissa. Lähisuhdeväkivallan eri muodoista puhuttaessa on tärkeää ymmärtää, että eri väkivallanmuodot voivat esiintyä samanaikaisesti. Joissain lähisuhdeväkivaltatapauksissa voi ylipäätään olla vaikea mieltää, mihin muotoon mikäkin väkivallanteko kuuluu. (Lehtonen & Perttu 1999, 37-44.)

Fyysinen väkivalta

Fyysisellä eli ruumiillisella väkivallalla tarkoitetaan kaikkea toisen henkilön ruumiiseen kohdistuvaa fyysistä tekoa kuten lyömistä, tönimistä, puristelua, puremista, potkimista, kuristamista, hiuksista repimistä, ampuma-aseella tai teräaseella vahingoittamista, hoidettavan kovakouraista käsitlemistä ja muuta vastaavaa. Se on kaikista väkivallan muodoista helpoimmin tunnistettavissa ja pahimmillaan siitä voi seurata uhrin kuolema. Mustelmat ja ruhjeet ovat kuitenkin yleisimpiä vammoja, jotka aiheutuvat fyysisen väkivallan seurauksena. (Lehtonen & Perttu, 38.)

Psyykinen väkivalta

Psyykinen eli henkinen väkivalta lienee yleisin lähisuhdeväkivallan muodoista. Se on usein piiloväkivaltaa, jonka tavoitteena on vaikuttaa uhrin psyykkeeseen, heikentämällä hänen itsetuntoaan. Henkisestä väkivallasta voi olla vaikea kertoa muille ja hakea apua, koska se ei jätä yleensä mitään näkyviä todisteita jälkeensä, vaan vaikuttaa uhriin sisältäpäin. Henkinen väkivalta voi olla joko sanallista tai sanatonta. Sen ilmenemismuotoja ovat mm. uhkaaminen ja pelottelu, alistaminen, syyttely, nimittely, kiristäminen, ihmissuhteista eristäminen sekä nöyryyttäminen. Henkistä väkivaltaa voi olla erittäin vaikea tunnistaa, sillä se voi alkaa pikkuhiljaa ja olla aluksi hyvin vähäeleistä ja hienovaraista. (Lehtonen & Perttu 1999, 38–39.)

Seksuaalinen väkivalta

Seksuaalinen väkivalta on käsitteenä laaja. Se pitää sisällään uhkan ja pahoinpitelyn ilmapiirin. Seksuaalisella väkivallalla tarkoitetaan seksuaalista ahdistelua, koskettelua, seksuaalisiin tekoihin pakottamista, raiskausta tai sen yritystä ja pornografian katseluun pakottamista. Se voi olla myös nöyryyttämistä ja halventamista, huoraksi haukkumista sekä toisen ruumiinosien arviointia ja vertailemista. Alentavien arviointien ja kommenttien jatkuva kuunteleminen aiheuttavat henkisiä vaurioita, joiden hoitamiseen tarvitaan usein ammattiapua. (Lehtonen & Perttu 1999, 40-42.)

Taloudellinen väkivalta

Taloudellinen väkivalta on vallankäyttöä. Taloudellisesti toista ihmistä voi kontrolloida käyttämällä toisen rahoja tai omaisuutta luvattomasti tai estämällä ja kontrolloimalla toista käyttämästä omia rahojaan. Usein taloudellinen kontrolli liittyy muuhun väkivaltaan. Taloudellisesta väkivallasta puhutaan yleensä harvemmin, kuin muista lähisuhdeväkivallan muodoista. Väkivallan tekijä saattaa syyllistää uhria perheen heikosta taloudellisesta tilanteesta, jolloin uhri itsekin alkaa uskoa tähän. Tämän seurauksena uhrin itsetunto ja kyky huolehtia raha-asioista voivat murentua. (Lehtonen & Perttu 1999, 42-43.)

Hoidon ja huolenpidon laiminlyönti

Hoidon ja huolenpidon laiminlyönti kohdistuu toisten avusta riippuvaisiin henkilöihin, kuten lapsiin, vanhuksiin ja kehitysvammaisiin. Se on hoidettavan perustarpeiden kuten ruoka, juoma, hygienia, vaatetus hoitamatta jättämistä, hoidon vähäisyyttä tai epätarkoituksenmukaista hoitamista. Hoidon laiminlyönti voi olla tahallista tai tahatonta. Tahallisen hoidon laiminlyönnin tarkoituksena on vahingoittaa hoidosta riippuvaista henkilöä. Siihen voi liittyä myös taloudellista tai muuta hyväksikäyttöä sekä fyysisistä ja/tai psyykkistä väkivaltaa. (Lehtonen & Perttu 1999, 44.)

Piilevä väkivalta

Piilevällä väkivallalla tarkoitetaan sitä, kun tekijä luo uhrille uhan ilmapiirin ja tietoisuuden siitä, että väkivalta voi puhjeta milloin tahansa. Väkivalta voi siis olla parisuhteessa tai perheessä läsnä jatkuvasti, vaikka sitä tapahtuisikin hyvin harvoin. Tämä taas usein muokkaa uhrin käytöstä siten, että hän pyrkii ehkäisemään väkivaltaa omalla käytöksellään esimerkiksi välttelemällä riitoja ja myötäilemällä toisen tahtoa. Uhri saattaa suostua esimerkiksi seksiin ilman omaa tahtoaan. (Lehtonen & Perttu 1999, 44.)

Uskonnollinen väkivalta

Uskonnollinen väkivalta on henkistä väkivaltaa, johon liittyy uskonnollinen ulottuvuus. Se voi ilmetä uskonnon harjoittamisen kieltämisenä tai pakottamisena osallistumaan uskonnolliseen toimintaan tai noudattamaan jonkin uskonnon mukaisia sääntöjä ja normeja. Uskonnollisen väkivallan muotoja ovat käännyttäminen, pelottelu, eristäminen, syyllistäminen sekä kontrollointi. Uskonnollinen väkivalta pyrkii nujertamaan toisen ihmisen elämäntavan, elämäntavan tai mielipiteen. (Lehtonen & Perttu 1999, 40.)

3.3 Lähisuhdeväkivallan seuraukset

Väkivallan uhriksi joutuminen aiheuttaa aina turvallisuuden tunteen särkymisen ja jokainen rikoksen uhriksi joutunut reagoi tapahtumaan yksilöllisesti. Kokemukseen vaikuttavat monet asiat, kuten rikoksen vakavuus ja luonne. Myös sillä, onko kyseessä yksittäinen tapahtuma vai onko uhri joutunut kokemaan jatkuvaa väkivaltaa, on merkitystä. Väkivallan uhriksi joutuminen vaikuttaa uhriin monella tavalla. Osa väkivallan seurauksista näkyy välittömästi tapahtuman jälkeen, mutta osa vaikutuksista ilmenee vasta pitkän ajan kuluttua. (Åberg 2011, 23.)

Lähisuhdeväkivallan seuraukset voidaan luokitella fyysisiin, psyykkisiin, sosiaalisiin, taloudellisiin ja yhteiskunnallisiin seurauksiin. Useasti uhreilla on monia samanaikaisesti aiheutuvia seurauksia. Seuraukset ovat aina yksilöllisiä. Fyysisten vammojen laatu ei vielä kerro siitä, miten syvät psyykkiset jäljet lähisuhdeväkivalta on uhriin jättänyt. (Rautava & Perttu, 2002, 42.) Uskoisinkin, että usein psyykkiset seuraukset ovat niitä pahimpia ja niiden

kanssa kamppaillaan hyvin pitkään, jopa koko loppu elämä. Pahimmillaan lähisuhdeväkivallan seurauksena on jopa kuolema.

Fyysisiä seurauksia voivat olla esimerkiksi luunmurtumat, hampaiden irtoaminen, sisäelinten vaurioituminen, mustelmat yms. Lisäksi erilaiset sydänoireet, päänsärky, voimattomuuden tunne, unettomuus, huimaus jne. (Rautava & Perttu, 2002, 42.)

Sosiaalisina seurauksina voi olla uhrin tai koko perheen eristäytyminen sosiaalisesta vuorovaikutuksesta, sosiaalisten suhteiden väheneminen tai loppuminen, yksinäisyys ja lähiympäristön suhtautumisen muutokset kuten karttaminen, välttely ja leimaaminen. (Rautava & Perttu, 2002, 43.)

Lähisuhde väkivalta vaikuttaa koko yhteiskuntaan. Sen esiintyminen yhteiskunnassa ylläpitää ja vahvistaa yhteiskunnan väkivaltaa suvaitsevaa ilmapiiriä, etenkin jos päättäjät ja viranomaiset eivät ota siihen selkeän kielteistä kantaa. Väkivaltaiset käyttäytymismallit siirtyvät sukupolvelta toiselle. Väkivalta on aina ihmisoikeus loukkaus ja heijastuu monella tavalla yhteiskunnan sosiaaliseen, psykologiseen ja moraaliseen ilmapiiriin. Lisäksi se aiheuttaa yhteiskunnalle huomattavia taloudellisia kustannuksia. (Rautava & Perttu, 2002, 43.)

Psyykkisinä seurauksina väkivalta voi aiheuttaa monenlaisia tunne-elämän seurauksia kuten masennusta, traumaattisen kriisin tai posttraumaattisen stressihäiriön. (Rautava & Perttu, 2002, 42.)

Taloudellisina seurauksina lähisuhdeväkivallan uhrille voi aiheutua ansionmenetyksiä sairauspäivistä ja työkyvyttömyydestä sekä mahdollisesti oikeusavustajan palkkioista ja oikeudenkäyntikuluista. Myös kriisiapu- ja terapiakustannukset aiheuttavat monille taloudellisia seurauksia. (Rautava & Perttu, 2002, 43.)

6 TILASTOTIETOJA

Tiedot lähisuhdeväkivaltarikollisuuden yleisyydestä perustuvat yleensä kahteen eri lähteeseen. Poliisi tilastoi väkivaltarikollisuutta rikosilmoitusten ja hälytystehtävien perusteella. Ongelmana tässä on se, ettei sillä saada vielä riittävää kuvaa todellisuudessa tapahtuneista väkivaltarikollisuudesta, koska nämä viralliset tilastot kertovat vain poliisille ilmoitetusta rikollisuudesta. Lisäksi uhritutkimuksissa kysytään säännöllisin väliajoin suurelta joukolta kansalaisia heidän kokemuksiaan rikoksen uhriksi joutumisesta. Kumpaankin tietolähteeseen liittyy epävarmuustekijöitä lähisuhdeväkivallan ilmoittamisessa. Sen vuoksi on tehty erityisesti naisiin kohdistuvia kyselytutkimuksia, joissa kysytään heidän kokemuksiaan väkivallasta. (Niemi-Kiesiläinen, 2004, 30.)

Ensimmäinen naisiin keskittynyt väkivaltaa kartoittava kyselytutkimus toteutettiin Suomessa vuonna 1997. Sen mukaan 20 prosenttia naisista oli kokenut nykyisen avio- tai avopuolison taholta fyysistä väkivaltaa, yhdeksän prosenttia uhkailua ja kuusi prosenttia seksuaalista väkivaltaa ja ahdistelua. Entisen avio- tai avopuolison taholta vastaavat kokemukset olivat jopa yleisempiä. (Heiskanen & Piispa 1998.) Toinen naisuhritutkimus toteutettiin vuonna 2005 ja sen perusteella naisiin kohdistuva parisuhdeväkivalta ei juuri ollut vähentynyt verrattaessa edelliseen kyselykertaan. (Piispa, Heiskanen, Kääriäinen & Sirén 2006.)

Uhritutkimukset ovat osoittaneet, että vain pieni osa rikollisista teoista tulee poliisiin tai muiden viranomaisten tietoon. Viranomaistilastojen on päätelty antavan varsin luotettavan kuvan esimerkiksi vakavasta väkivallasta, mutta lievempien tekojen ilmitulo on sattumanvaraisempaa. Myös viranomaiskontrollin suuntaaminen ja sen teho vaikuttavat ilmituloon ja tilastoihin. (Danielsson & Salmi 2015, 2.) Väkivallantekijän ollessa uhrille tuttu, erityisesti puoliso tai seurustelukumppani, väkivallasta ilmoittaminen on harvinaisempaa. Tuoreimman, kansallisesta rikosuhritutkimuksesta saatavan tiedon mukaan noin 10 prosenttia naisiin kohdistuvasta parisuhdeväkivallasta ilmoitettiin poliisille. Väkivallan vakavuus erityisesti naisten kohdalla on yhteydessä tapausten ilmoittamiseen siten, että esimerkiksi uhkailuista vain kolme prosenttia ilmoitettiin poliisille ja vamman aiheuttaneista väkivallanteoista viidennes. (Danielsson & Salmi 2013.)

Tilastokeskuksen kesäkuussa 2019 julkaiseman rikos- ja pakkokeinotilaston mukaan Suomessa oli vuonna 2018 lähisuhdeväkivaltarikoksia 3,6 prosenttia edellisvuotta enemmän, uhreja oli yhteensä 9900. Aikuisista uhreista 76,5 prosenttia oli naisia. Alaikäisiä

uhreja oli 24,4 prosenttia. Uhreista jopa 20 prosenttia koki lähisuhdeväkivaltaa useammin kuin kerran vuoden 2018 aikana. (Tilastokeskus, 2019.)

Suomessa kuolee pari- ja lähisuhdeväkivallan seurauksena vuosittain keskimäärin 27 naista. Nainen on suurimmassa vaarassa silloin, kun hän ilmoittaa miehelle halustaan erota sekä kaksi kuukautta eron jälkeen. Väkivalta ei läheskään aina lopu eroon, sillä yhdessä asumisen aikana väkivaltaisesti käyttäytyneistä avo- tai aviomiehistä 36% oli väkivaltaisia naiselle myös eron jälkeen. Lähisuhteessa tapahtuvalla väkivallalla on taipumus toistua ja jatkuu. Sillä on kaikista rikoksista suurin uusiutumiseriski. (Rautava, Perttu, 2002, 22-28)

Suomalaisista naisista 66% pelkäävät joutuvansa väkivallan kohteeksi. 52% naisista on huolissaan joutuvansa tuntemattoman henkilön pahoinpitelemäksi ja 27% niistä naisista, jotka olivat joskus joutuneet puolisoiden pahoinpitelemäksi, pelkäsivät sen tapahtuvan uudestaan. Naiset pelkäävät siis enemmän joutuvansa tuntemattoman väkivallan kohteeksi, kuin perheenjäsenen. Mutta todellisuudessa naiset joutuvat useammin perheenjäsenen, kuin tuntemattoman väkivallan kohteeksi. (Lehtonen, Perttu, 1999, 14)

7 POLIISIN TOIMINTA

7.1 Poliisin tehtävät lähisuhdeväkivalta tilanteissa

Poliisin tehtävät lähisuhdeväkivalta tilanteissa ovat kotihälytystehtävien hoitaminen, turvallisuudesta huolehtiminen, ohjaus ja neuvonta sekä väkivaltarikosten esitutkinta. Poliisin työssä korostuu myös rikosten ennaltaehkäiseminen, johon voidaan vaikuttaa varhaisella puuttumisella ja tehokkaalla uhrin sekä tekijän ohjaamisella erilaisiin saatavilla oleviin sosiaali- ja terveystalveluiden pariin. (Lehtonen & Perttu, 1999, 89)

Mikäli poliisi havaitsee lähisuhdeväkivaltaa, asiasta tehdään ensiksi tapauskohtainen harkinta joko paikalla käynnin tai mahdollisesti esitutkinnan aikana ilmenneiden seikkojen perusteella. Rikosilmoituksen kirjaamisen lisäksi poliisin on harkittava, onko asiassa syytä antaa virka-apua muille viranomaisille. Lehtonen, 2002, 38.) Poliisin virka-avun antamisen

yleismääräys on kirjattu Poliisilain 9. lukuun. Poliisin on annettava muille viranomaisille virka-apua pyydettyä sekä laissa säädetyn valvontavelvollisuuden toteutumiseksi.

Lähisuhdeväkivalta tapauksissa merkittävin velvollisuus on lastensuojelulain 5:25§:n mukainen ilmoitusvelvollisuus, jonka mukaan poliisin on ilmoitettava sosiaaliviranomaiselle alle 18-vuotiaasta lapsesta, joka on lastensuojelun tarpeessa.

Poliisilla on velvollisuus puuttua lähisuhdeväkivaltaan myös sosiaalihuoltolain perusteella, jonka mukaan poliisin tehtävänä on tietojen välittäminen sosiaaliviranomaiselle.

Mikäli poliisi on tehtävässään saanut tietää henkilöstä, jonka sosiaalihuollon tarve on ilmeinen, hänen on ohjattava henkilö hakemaan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa otettava yhteyttä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin. Jos suostumusta ei voi saada ja henkilö on ilmeisen kykenemätön vastaamaan omasta huolenpidostaan, terveydestään tai turvallisuudestaan, tai lapsen etu sitä välttämättä vaatii, on poliisin tehtävä ilmoitus sosiaalihuollon tarpeesta viipymättä. (SosHL 1301/2014, 35§.)

7.2 Auttaminen ja tukeminen

Huomasin työharjoitteluni aikana, että joskus perheväkivalta keikoille mentäessä poliisiin voi olla vaikeaa hahmottaa tilannetta ja saada käsitystä siitä, kuka on uhri ja kuka tekijä. Väkivallan tekijän pyrkimyksenä on usein saada oikeutusta väkivallalle, joka johtaa usein siihen, että puolison väitetään käyttäytyvän yhtä väkivaltaisesti. Erityisesti näin käy usein niissä tapauksissa, jos nainen on puolustautunut väkivaltaa vastaan sanallisesti tai fyysisesti. Poliisista tällainen tilanne saattaa helposti alkaa näyttämään vaarattomalta ja harmittomalta pariskunnan väliseltä riidalta.

Poliisin tehtävänä ei varsinaisesti ole uhrin auttaminen, mutta pienillä teoilla voi olla suuriakin vaikutuksia uhrin paranemisprosessia ajatellen. Sen sijaan poliisin tehtävänä on ohjata uhria auttavien tahojen pariin. Lähisuhdeväkivalta tilanteiden osallisille tulisi kertoa yhteiskunnan tarjoamista, valtaosin asianosaisen vapaaehtoisuuteen pohjautuvista auttamismuodoista ja – mahdollisuuksista. Se voi tilanteesta riippuen olla lääkäriin toimittamista tai ainakin kehoitus käydä lääkärissä, turvakotiin viemistä,

Rikosuhripäivystykseen ohjaamista tai sosiaaliviranomaiselle ilmoittamista. Tältä osin poliisin roolin tulisi muuttua siten, että poliisi perustehtävien lisäksi kiinnittäisi enemmän huomiota avunsaantimahdollisuuksista tiedottamiseen ja mahdollisuuksien mukaan auttamismuotojen tarjoamiseen, esimerkiksi turvaten uhrien turvakoteihin siirtymisen tai yhteydenoton päivystäviin sosiaaliviranomaisiin. Oman kokemukseni mukaan käytännön tasolla poliisilta puuttuu selvän toimintaohjeistuksen lisäksi riittävä tietämys paikallistason auttajista ja auttamismuodoista. Avun tarjoamista pitäisi yhtä lailla tehdä niin kenttäpoliisin, kuin rikostutkijan.

Uhrille on tärkeää osoittaa lämmintä, ei tuomitsevaa huolenpitoa. Uhrilla on oikeus odottaa tarkoituksenmukaista suhtautumista, apua, huolenpitoa ja ohjausta. Uhri ei kaipaa tilanteessa tuomitsevaa asennetta häntä kohtaan, joten poliisin ei ole sopivaa esittää kysymyksiä kuten: ” Miksi et jätä häntä?”, ”Miksi hän pahoinpiteli sinut?” tai ”Miksi et ole hakenut apua aiemmin?”. Uhrille ei tule esittää kysymyksiä tai tehdä ehdotuksia, joista hänelle voi tulla kuvitelma, että hän on vastuullinen väkivallan kohteeksi joutumisestaan. On tärkeää saada hänet ymmärtämään, että hän ei ole vastuussa kumppaninsa väkivaltaisesta käytöksestä. Väkivallasta on vastuussa aina ainoastaan tekijä ja vain hän voi muuttaa käyttäytymistään. (Lehtonen & Perttu, 1999, 77.)

Poliisin on tärkeää ottaa esille naisen ja mahdollisesti lasten turvallisuuteen liittyvät asiat. Välitön turvan tarve on varmistettava. Lähisuhdeväkivalta tapauksissa on aina syytä erottaa uhri ja tekijä toisistaan, kunnes tilanne rauhoittuu. Jos tilanne on vakava ja akuutti, voi olla hyvä ehdottaa uhrille turvakotia. Turvakotiin meneminen ei kuitenkaan edellytä juuri tapahtunutta äkillistä väkivaltatilannetta, vaan sinne voi hakeutua myös ennen, kuin väkivaltaa on ehtinyt tapahtua. Sinne voi hakeutua myös, jos nainen on väsynyt varuillaan olosta, pelosta ja valvomisesta ja haluaa harkita tilannetta rauhassa. Jos turvakoti ei tunnu sopivalta vaihtoehdolta, kartoitetaan mahdollisuuksia mennä sukulaisten tai ystävien luokse. (Lehtonen & Perttu, 1999, 78-79.)

8 RIKOSUHRIPÄIVYSTYS

Lähisuhdeväkivallan uhreille tarjotaan apua monestakin eri lähteestä. Yksi matalan kynnyksen tuen ja avun tarjoaja on valtakunnallinen Rikosuhripäivystys (RIKU), jonka palveluihin voi ohjautua myös nimettömänä. Rikosuhripäivystys käynnisti toimintansa vuonna 1994. Se tarjoaa rikoksen uhreille ja heidän läheisilleen sekä todistajille henkistä tukea ja käytännön neuvoja. RIKU auttaa rikoksen uhrin toimimaan oikeuksiensa mukaisesti ja tukee osallisen selviytymistä rikoskokemuksesta. (Kjällman 2011, 16.)

Rikosuhripäivystyksen tavoitteena on vaikuttaa rikosten uhrien aseman parantamiseksi sekä lainsäädäntöön että yleisiin asenteisiin. Rikosuhripäivystyksen palveluihin kuuluu auttavapuhelin, juristin puhelinneuvonta, henkilökohtaiset tukihenkilöt ja chat -palvelu. Tukihenkilö tulee myös asiakkaan halutessa mukaan asian esitutkinta- ja oikeuskäsittelyyn. RIKU:sta saa maksutta ajantasaista tietoa, ohjausta ja neuvontaa asioihin, jotka mietityttävät. (Kjällman 2011, 16.)

RIKU:n rahoitus tulee oikeusministeriöstä ja sosiaali- ja terveysministeriöstä ja osin Veikkauksen tuotoista ohjatuista varoista. Rikosuhripäivystyksellä on Suomessa keskustuomiston lisäksi 7 aluetoimistoa ja 31 palvelupistettä. Niissä työskentelee lähes 70 pääasiassa ammattilaista koko- tai osa-aikaisesti. Rikosuhrityön vapaaehtoisena toimii noin 500 yksityishenkilöä eri puolilla maata. Heistä 30 on lainopillista neuvontaa ja tukea antavia juristeja. Tärkeä lisäresurssi on tiivis yhteistyö viranomaisten, esimerkiksi poliisin, ja muiden uhreja kohtaavien tahojen kanssa. (Kjällman 2011, 16; Rikosuhripäivystys 2019a.)

RIKU:n toimintaa ohjaavia arvoja ovat asiakaslähtöisyys, vastuullisuus, luotettavuus, tasapuolisuus sekä yhteistyön ja välittämisen kulttuurin edistäminen yhteiskunnassa. RIKU:n perustehtävänä on parantaa rikoksen uhrin, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa vaikuttamalla ja tuottamalla tukipalveluita. RIKU pyrkii myös toimimaan rikoksen uhrin tukijana ja tarpeiden tulkitsijana. (Kjällman 2011, 16; Rikosuhripäivystys 2019a.)

Yksi RIKU:n tehtävistä on myös rikoksen uhrin asemaa parantavien työryhmien työhön osallistuminen yhdessä viranomaisten ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Rikoksen uhrin asemasta ja tarpeista annettavat lausunnot, koulutus, tiedotus, rikosuhriin

asemaan liittyvän tutkimuksen edistäminen ja osallistuminen julkiseen keskusteluun kuuluvat myös RIKU:n toimintaan. (Kjällman 2011, 16; Rikosuhripäivystys 2019a.)

RIKU:n toiminta perustuu ammatillisesti ohjattuun vapaaehtoistyöhön, joka täydentää olemassa olevia julkisen puolen palveluja välttämällä päällekkäisyyttä heidän kanssaan. Toiminnan tavoitteena on rikoksen uhrin tarpeenmukainen, inhimillinen ja tasavertainen kohtelu. Palveluja tuotetaan valtakunnallisina puhelin- ja verkkoauttamispalveluina sekä henkilökohtaisina palveluina ympäri Suomea. (Kjällman 2011, 16; Rikosuhripäivystys 2019a.)

Vuonna 2019 rikosuhripäivystyksen palveluita käytti yli 18 000 ihmistä. Rikosuhripäivystyksen käyttäjien määrä on ollut kovassa nousussa, koska palveluita käyttäneiden määrä nousi edeltävästä vuodesta 27% ja yli tuplaantui vuodesta 2016, jolloin käyttäjiä oli 8400 henkilöä. Vuonna 2019 rikosuhripäivystyksen asiakkaista naisia oli 78% ja miehiä 22%. (Rikosuhripäivystys 2019b.)

Rikosuhripäivystyksellä oli 2019 vuonna 7100 tukisuhdetta, joista kolmasosa koski lähisuuhdeväkivaltaa. Tukisuhteiden määrä nousi edellisestä vuodesta 38%. Tukisuhteella tarkoitetaan pidempiaikaista ja henkilökohtaista tukisuhdetta tuetun ja tukihenkilön välillä. Tukisuhde solmitaan heidän välilleen erillisellä sopimuksella. Tukisuhde voi olla tarpeellinen tilanteessa, jossa autettavalla ei ole käytettävissä tukiverkoston ja avuntarve on laaja-alaista, eikä autettavan voimavarat riitä asioiden käsittelemiseen yksin. Tukisuhteeseen kuuluu tuen antaminen esimerkiksi keskustelemalla, sekä auttaminen konkreettisten

asioiden hoitamisessa. Tukihenkilötyöhän hakeudutaan valinta ja koulutusprosessin kautta. Luottamuksellisuus on toiminnassa kaiken perusta. (Rikosuhripäivystys 2019a.)

Rikosuhripäivystys on tehnyt viime vuosina aktiivisesti yhteistyötä Poliisihallituksen kanssa lisätäkseen asiakkaiden ohjausta poliisista rikosuhripäivystykseen. Poliisin lisäksi myös muut rikostenuhrien kanssa tekemisissä olevat tahot ovat tulleet tietoisemmiksi rikosuhripäivystyksen palveluista ja osaavat näin ollen ohjata uhreja avun piiriin. (Rikosuhripäivystys 2019a.)

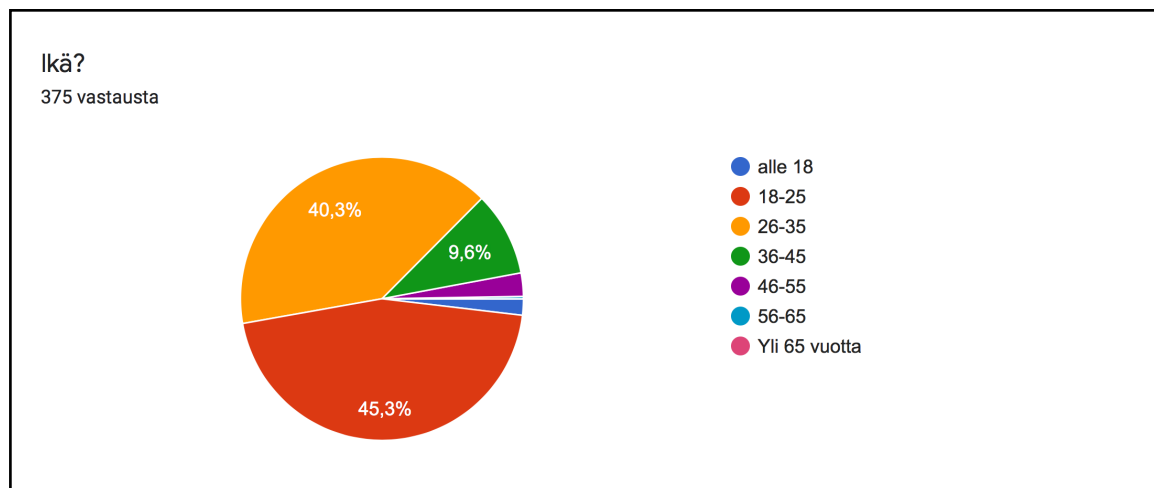
9 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tässä kappaleessa esittelen verkkokyselyn tulokset kysymyksittäin. Kyselyyn vastasi 375 lähisuhdeväkivaltaa kohdannut naista. Tuloksia on havainnollistettu myös kaavioiden avulla. Kysely on toteutettu Google Forms -alustalla, joka muodosti vastauksista automaattisesti kaaviot.

Kyselyn saatekirjeessä vastaajille selvennettiin, ketä lähisuhdeväkivallan määritelmän piiriin kuuluu. Lisäksi kyselyssä selvennettiin jokaisen väkivallan muodon kohdalla, mitä kyseisellä väkivallalla tarkoitetaan.

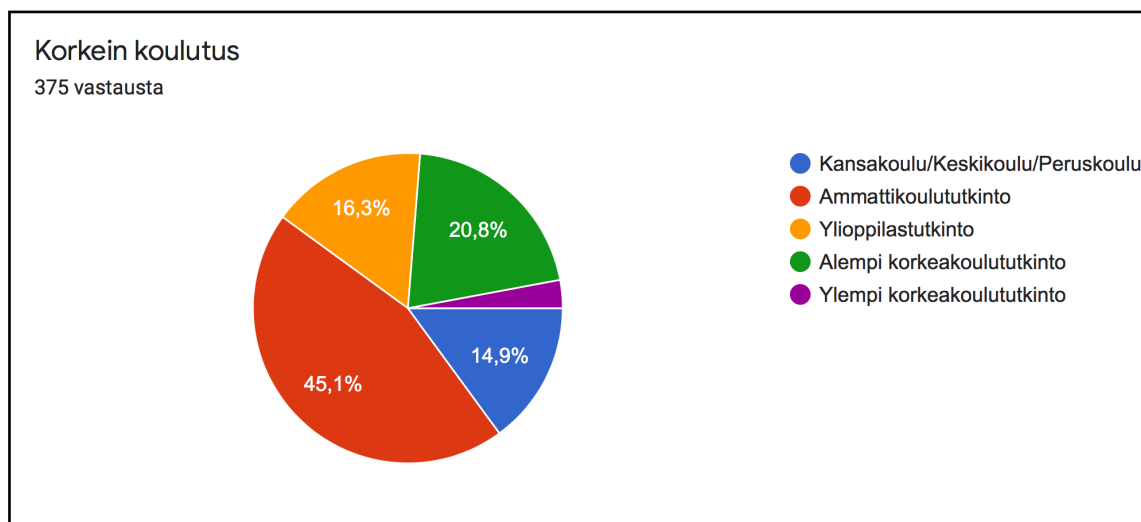
9.1 Taustatiedot

Kaavio 1. Vastaajat ikäryhmittäin.

Kaaviossa 1 näkyy vastanneiden ikäjakauma. Suurin osa vastaajista, 170 naista oli iältään 18-25 vuotta. Lähes yhtä paljon vastaajista oli 26-35 vuotiaita naisia. Näistä kahdesta ikäryhmästä vastaajia on ollut 85,6%. Alle 18 -vuotiaita vastaajia oli seitsemän ja 56-65 -vuotiaita vastaajia oli yksi. Yli 65 -vuotiaita vastaajia ei ollut laisinkaan.

Kaavio 2. Korkein koulutus

Kaaviossa 2 näkyy vastanneiden korkein koulutus. Vastanneista naisista suurin osa oli korkeimmalta koulutukseltaan ammattikoulututkinnon käyneitä, 169 vastaajaa (45,1%). Toiseksi eniten vastaajia oli alemman korkeakoulututkinnon käyneistä naisista, joita oli 78 (20,8%). Ylioppilastutkinnon ja peruskoulun käyneitä oli lähes yhtä paljon. Ylioppilastutkinto oli korkein koulutus 61 (16,3%) vastaajalla ja peruskoulu 56 (14,9%) vastaajalla. Selvästi vähiten vastaajista, 11 naista (2,9%), oli suorittanut ylempään korkeakoulututkinnon.

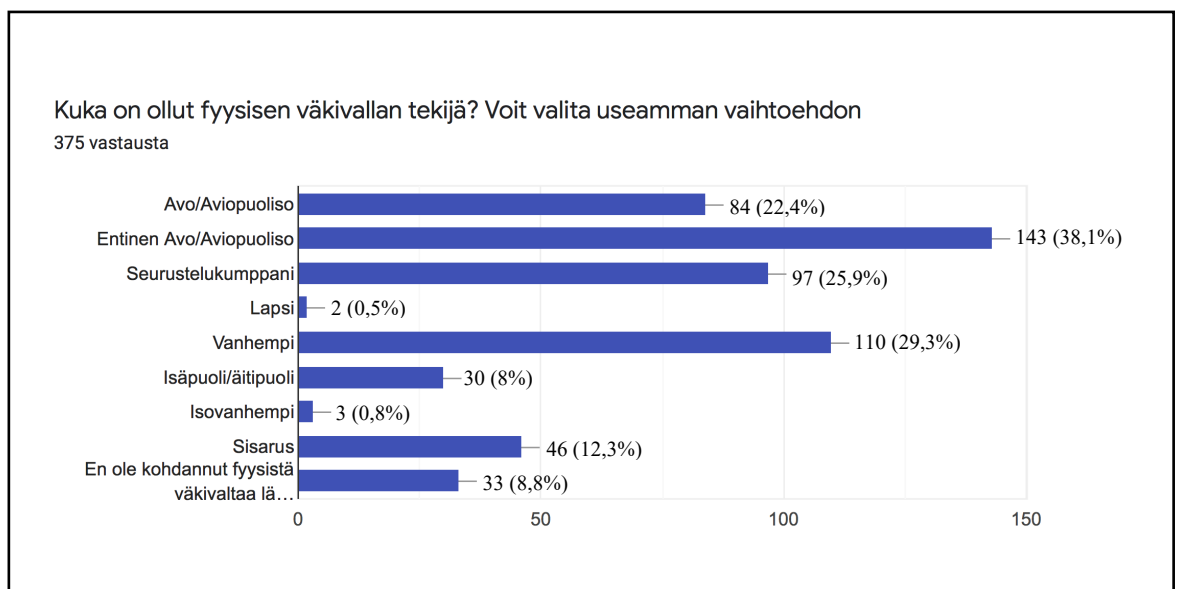
9.2 Fyysinen väkivalta

Kaavio 3. Fyysistä väkivaltaa kohdanneiden määrä

Kaaviossa 3 ilmenee niiden naisten määrä, jotka ovat kohdanneet fyysistä väkivaltaa elämänsä aikana. Kaikista vastaajista 92,3% oli kohdannut fyysistä väkivaltaa lähisuhteissaan elämänsä aikana. Suurin osa vastaajista 172 naista (46,1%) oli kohdannut fyysistä väkivaltaa kuitenkin harvemmin kuin kuukausittain. Päivittäin väkivaltaa jossain vaiheessa elämäänsä oli kokenut 7 naista (1,9%). Fyysisen väkivallan kokeminen jossain vaiheessa elämää oli kuukausittaista 91 naisella (24,3%) ja viikoittaista 75 naisella (20%)

Kaavio 4. Fyysisen väkivallan tekijä.

Kaaviossa 4 selviää fyysisen väkivallan tekijää. Vastausten perusteella entinen avo/aviopuoliso oli useimmin, 143 tapauksessa (38,1%) fyysisen väkivallantekijänä. Seuraavaksi eniten väkivallan tekijöitä vastaajia kohtaan oli vanhemmissa, nykyisessä avo/aviopuolisoissa ja seurustelukumppaneissa. Kysymykseen pystyi vastaamaan useamman kuin yhden vaihtoehdon. Kyselyyn vastaajia oli 375 naista ja vastauksia kysymykseen tuli 548 kappaletta.

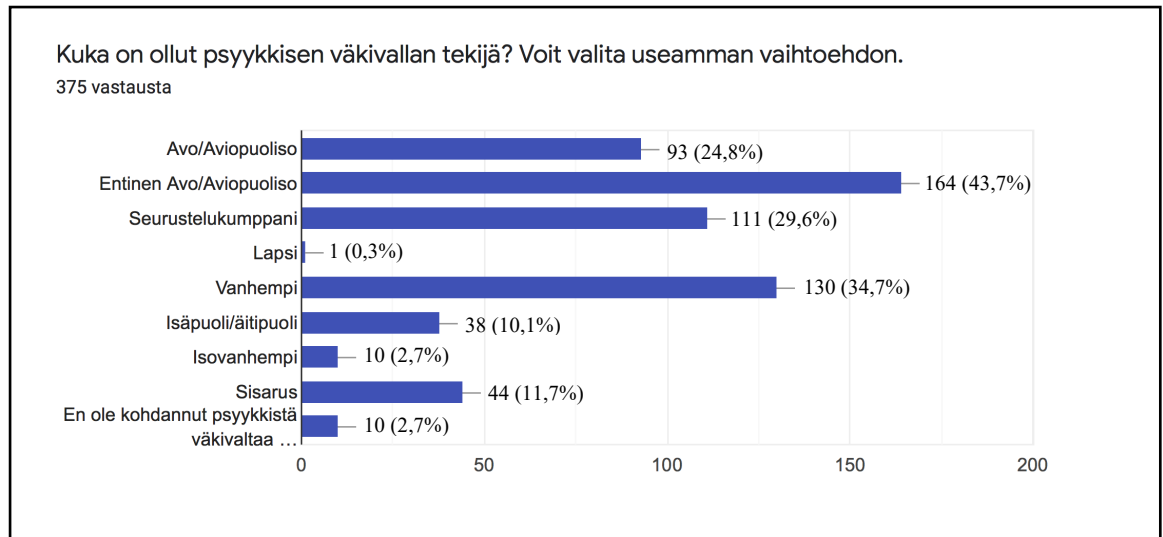
9.3 Psyykinen väkivalta

Kaavio 5 Psyykkistä väkivaltaa kohdanneiden määrä.

Kaaviossa 5 tulee ilmi psyykkistä väkivaltaa kohdanneiden vastaajien määrä. Jossain vaiheessa elämäänsä viikoittain psyykkistä väkivaltaa vastaajista oli kokenut 139 naista (37,1%). Toiseksi yleisintä oli päivittäinen psyykkisen väkivallan kokeminen, 91 vastausta (24,3%). Kuukausittain psyykkistä väkivaltaa oli kokenut 73 vastaajaa (19,5%) ja harvemmin kuin kuukausittain 66 vastaajaa (17,6%). Psyykkistä väkivaltaa ei elämänsä aikana ollut kokenut lainkaan 6 vastaajaa (1,6%)

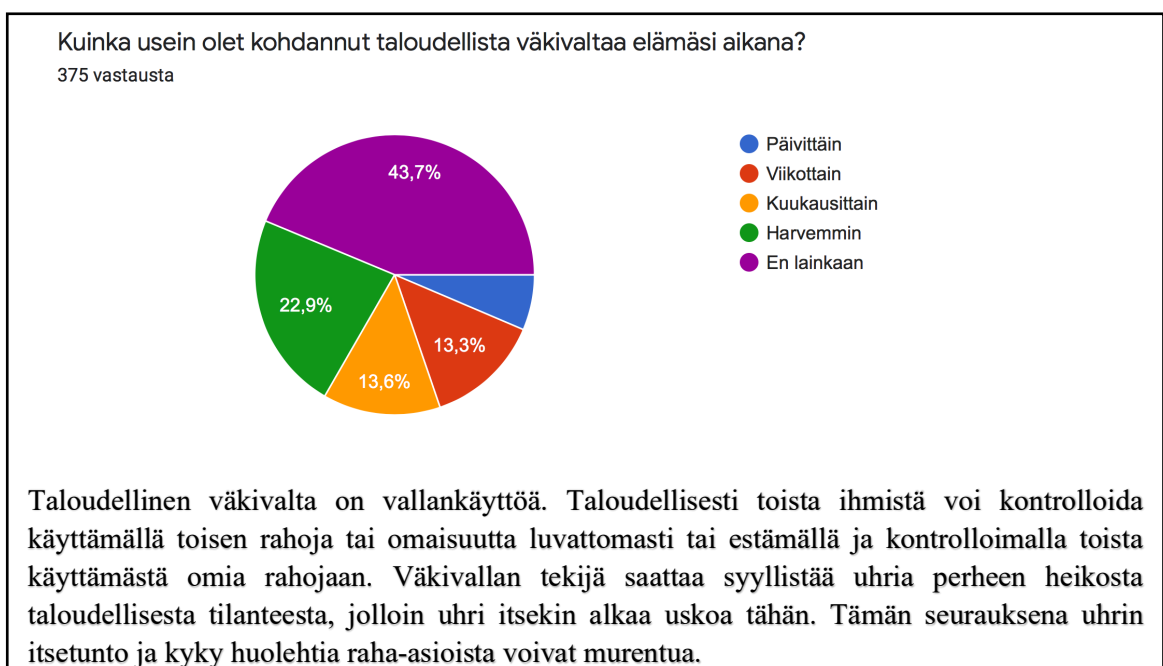
Kaavio 6. Psykkisen väkivallan tekijä

Kaaviossa 6 ilmenee psyykkisen väkivallan tekijä. Eniten vastauksia tuli kohtaan entinen avo/aviopuoliso 43,7% vastaajista. Lisäksi vanhempi, nykyinen avo/aviopuoliso ja seurustelukumppani olivat yleisimpiä vastausvaihtoehtoja. Vähiten psyykkisen väkivallantekijäksi oli vastattu olevan lapsi 0,3%. Vastauksia kysymykseen oli 375 naista ja vastauksia kysymykseen tuli 601 kappaletta.

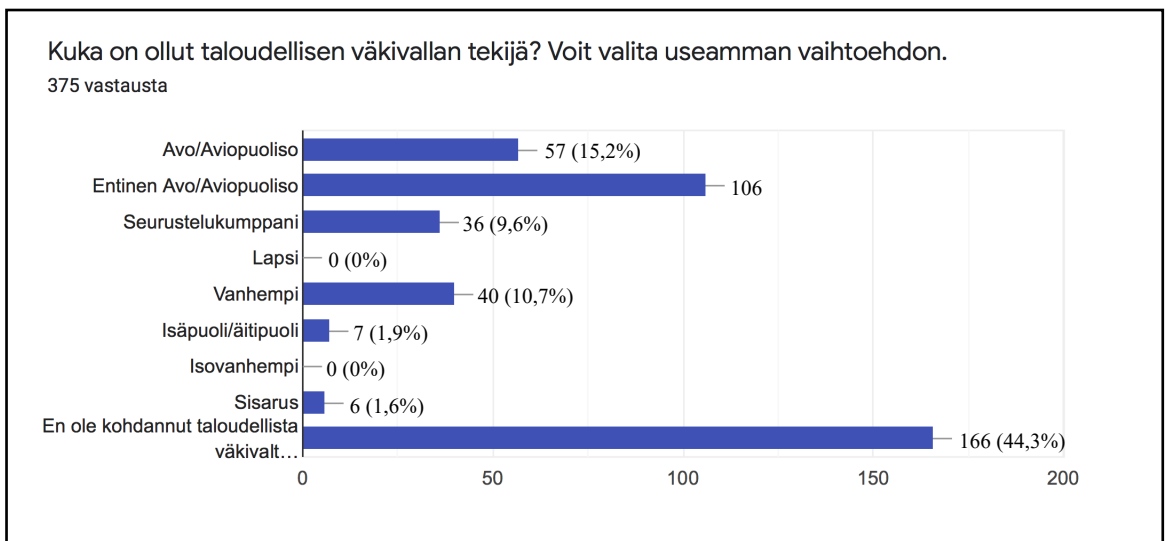
9.4 Taloudellinen väkivalta

Kaavio 7. Taloudellista väkivaltaa kokeneiden määrä

Suuri osa vastaajista eli 164 naista (43,7%) ei ollut kokenut taloudellista väkivaltaa elämänsä aikana lainkaan. Kyselyyn vastanneista harvemmin kuin kuukausittain taloudellista väkivaltaa oli elämänsä aikana kokenut 86 vastaajaa (22,9%). Kuukausittain taloudellista väkivaltaa oli kokenut 51 vastaajaa (13,6%) ja viikoittain 50 (13,3%). 24 vastaajaa (6,4%) oli kokenut taloudellista väkivaltaa päivittäin jossain vaiheessa elämäänsä.

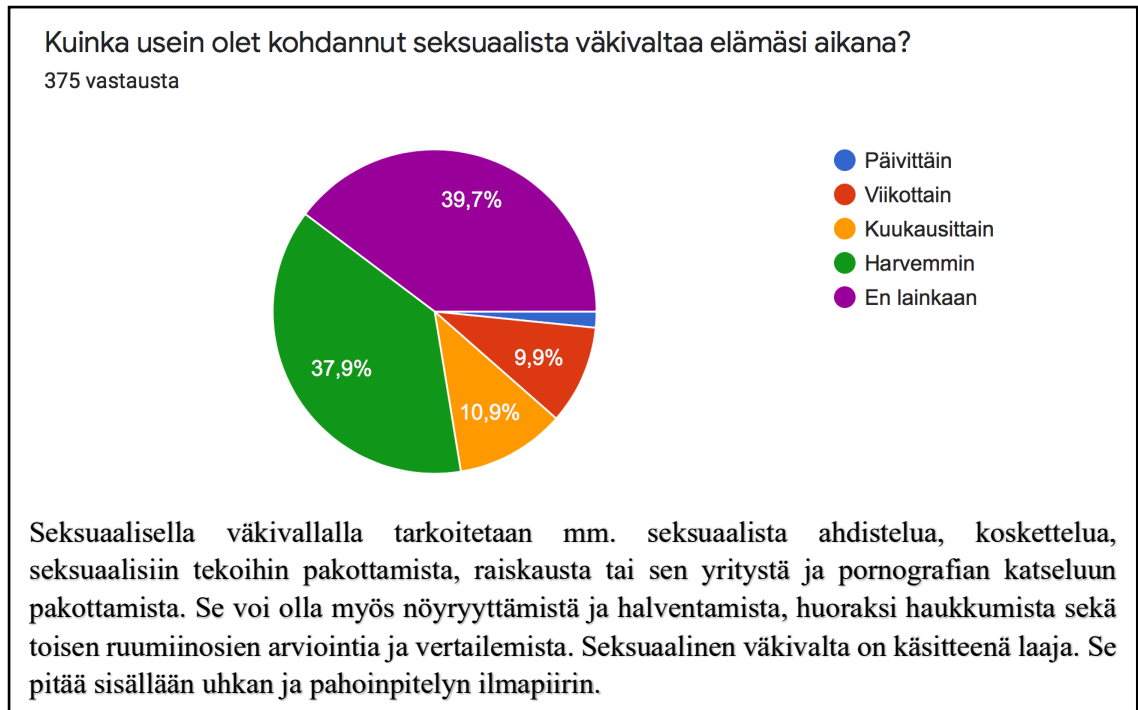
Kaavio 8. Taloudellisen väkivallan tekijä

Kaaviossa 8 selviää taloudellisen väkivallan tekijä. Niiden joukossa, jotka olivat kokeneet taloudellista väkivaltaa jossain vaiheessa elämäänsä, suurimmalla osalla väkivallan tekijä oli entinen avo-/avioliitto (106 kpl, 28,3%). Seuraavaksi yleisin ryhmä väkivallan tekijöistä oli avo-/avioliitto (57 kpl, 15,2%). Seurustelukumppani ja oma vanhempi olivat myös yleisiä vastausvaihtoehtoja. Vähiten taloudellista väkivaltaa oli koettu oman sisaruksen, äiti/isäpuolen ja isovanhemman taholta.

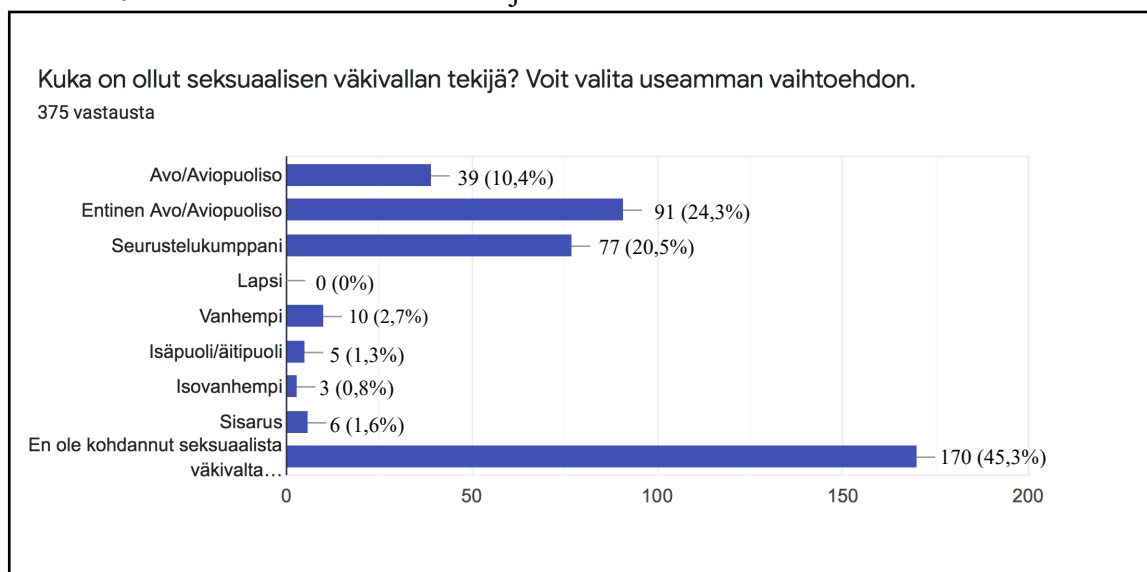
9.5 Seksuaalinen väkivalta

Kaavio 9 Seksuaalista väkivaltaa kohdanneiden määrä

Kaaviossa 9 kysyttiin, kuinka moni on kohdannut seksuaalista väkivaltaa elämänsä aikana. Vastaajista suurin osa 149 (39,7%) ei ollut kohdannut seksuaalista väkivaltaa elämänsä aikana. Harvemmin kuin kuukausittain seksuaalista väkivaltaa oli kohdannut 142 vastaajaa (37,9%). Kuukausittain seksuaalista väkivaltaa vastaajista oli kokenut 41 (10,9%) ja viikottain 37 (9,9%). Päivittäin jossain vaiheessa elämäänsä seksuaalista väkivaltaa oli kokenut 6 vastaajaa (1,6%).

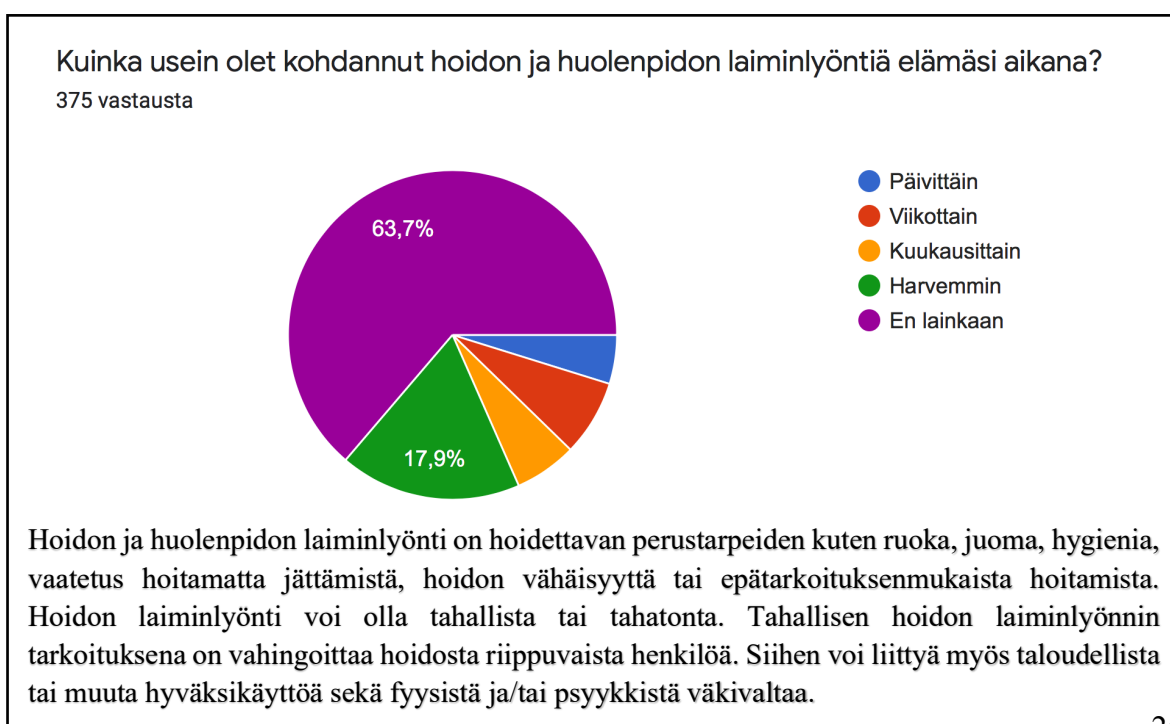
Kaavio 10. Seksuaalisen väkivallan tekijä

Kaaviossa 10 selviää seksuaalisen väkivallan tekijä. Seksuaalisen väkivallan tekijä oli useimmin entinen avo- tai aviopuoliso (91 kpl, 24,3%) tai seurustelukumppani (77kpl, 22,5%). Vähiten seksuaalista väkivaltaa oli koettu sisarusten, isovanhempien, vanhemman tai isä- tai äitipuolen taholta. Kukaan vastaajista ei ollut kokenut seksuaalista väkivaltaa lapsen tekemänä.

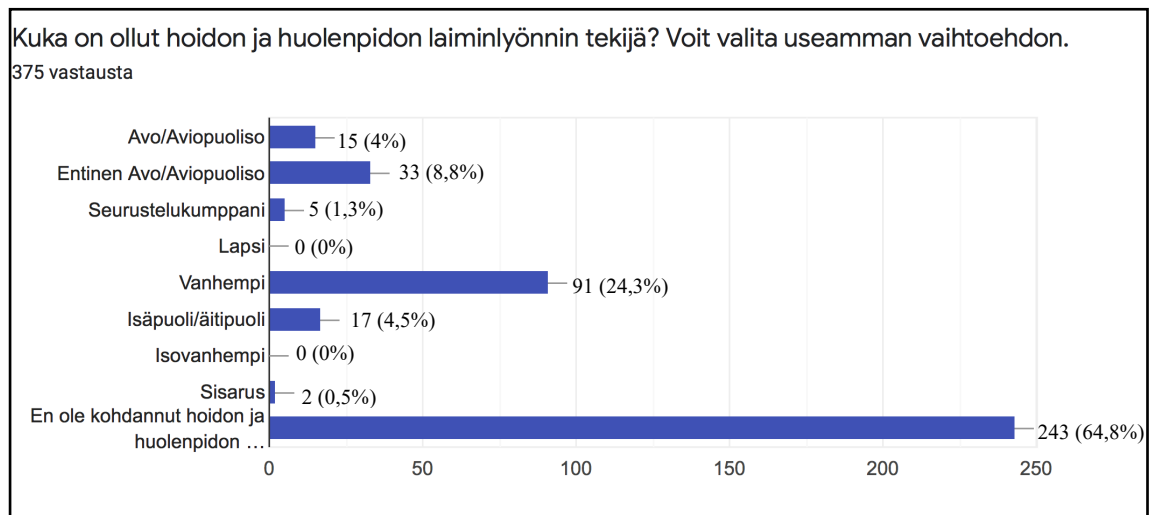
9.6 Hoidon ja huolenpidon laiminlyönti

Kaavio 11. Hoidon ja huolenpidon laiminlyöntiä kohdanneiden määrä.

Kaaviossa 11 tulee ilmi hoidon ja huolenpidon laiminlyöntiä kohdanneiden määrä. 239 vastaajaa (63,7%) ei ollut elämänsä aikana kohdannut hoidon ja huolenpidon laiminlyöntiä. Harvemmin kuin kuukausittaista laiminlyöntiä oli kokenut 76 vastaajaa (17,9%). Kuukausittain laiminlyöntiä oli kohdannut 23 vastaajaa (6,1%), viikoittain 28 vastaajaa (7,5%) ja päivittäin 18 vastaajaa (4,8%).

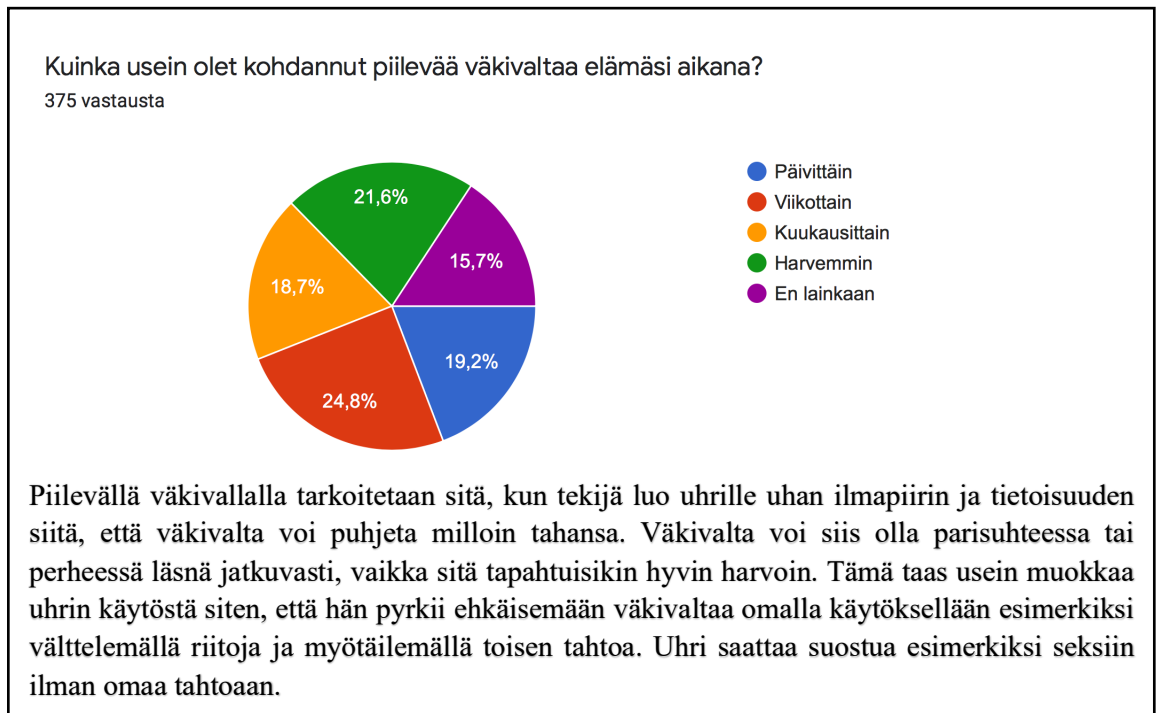
Kaavio 11. Hoidon ja huolenpidon laiminlyönnin tekijä.

Kaaviossa 11 ilmenee hoidon ja huolenpidon laiminlyönnin tekijä. Laiminlyöntiä kohdanneet olivat kokeneet laiminlyöntiä eniten vanhemman taholta (91 kpl, 24,3%). Laiminlyöntiä oli kohdattu myös entisen avo- tai aviopuolison toimesta (33kpl, 8,8%), avo- ja aviopuolison toimesta (15kpl, 4%). Vähiten kokemuksia oli isä/äitipuolen, seurustelukumppanin ja sisaruksen tekemän hoidon ja huolenpidon laiminlyönnistä. Kyselyyn vastanneista kukaan ei ollut kokenut laiminlyöntiä isovanhemman tai lapsen tekemänä.

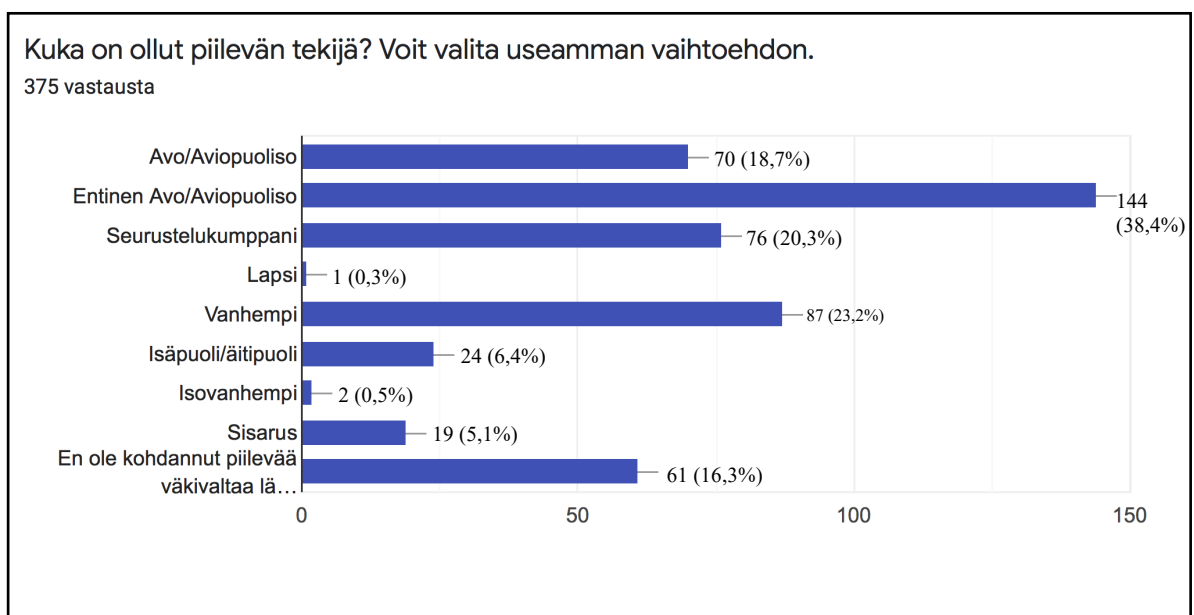
9.7 Piilevä väkivalta

Kaavio 12. Piilevää väkivaltaa kohdanneiden määrä.

Kaaviossa 12 ilmenee piilevää väkivaltaa kohdanneiden määrä. Vastaukset jakautuivat hyvin tasaisesti. Suurin osa vastaajista oli kokenut piilevää väkivaltaa viikottain (93 kpl, 24,8%). Harvemmin kuin kuukausittain piilevää väkivaltaa oli kokenut 81 vastaajaa (21,6%), päivittäin 72 vastaajaa (19,2%) ja kuukausittain 70 vastaajaa (18,7%). Piilevää väkivaltaa ei ollut kokenut lainkaan 59 vastaajaa (15,7%)

Kaavio 13. Piilevän väkivallan tekijä

Kaaviossa 13 tulee ilmi piilevän väkivallan tekijät lähisuhteessa. 144 vastaajaa (38,4%) oli kohdannut piilevää väkivaltaa entisen avo/aviopuolison taholta. Lisäksi piilevää väkivaltaa oli koettu vanhemman (87kpl, 23,2%), avo/aviopuoliso (70 kpl, 18,7%), seurustelukumppanin (76kpl, 20,3%) toimesta. Vähiten piilevää väkivaltaa oli koettu Isä/äitipuolen (24 kpl, 6,7%), sisaruksen (19kpl, 5,1%), isovanhemman (2kpl, 0,5%) ja lapsen (1 kpl, 0,3%) toimesta.

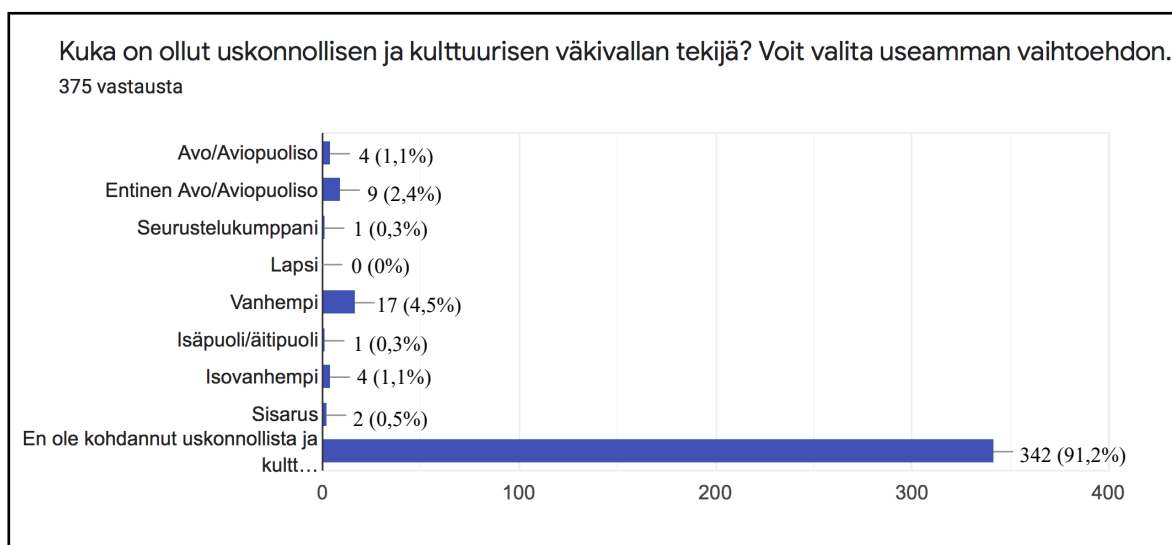
9.8 Uskonnollinen ja kulttuurinen väkivalta

Kaavio 14. Uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa kohdanneiden määrä

Kaaviossa 14 ilmenee uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa kohdanneiden määrä. Uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa ei ollut koskaan kokenut 341 vastaajaa (90,9%). Harvemmin kuin kuukausittain uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa oli kokenut 13 vastaajaa (3,5%), kuukausittain 9 vastaajaa (2,4%), viikoittain 6 vastaajaa (1,6%) ja päivittäin 6 vastaajaa (1,6%).

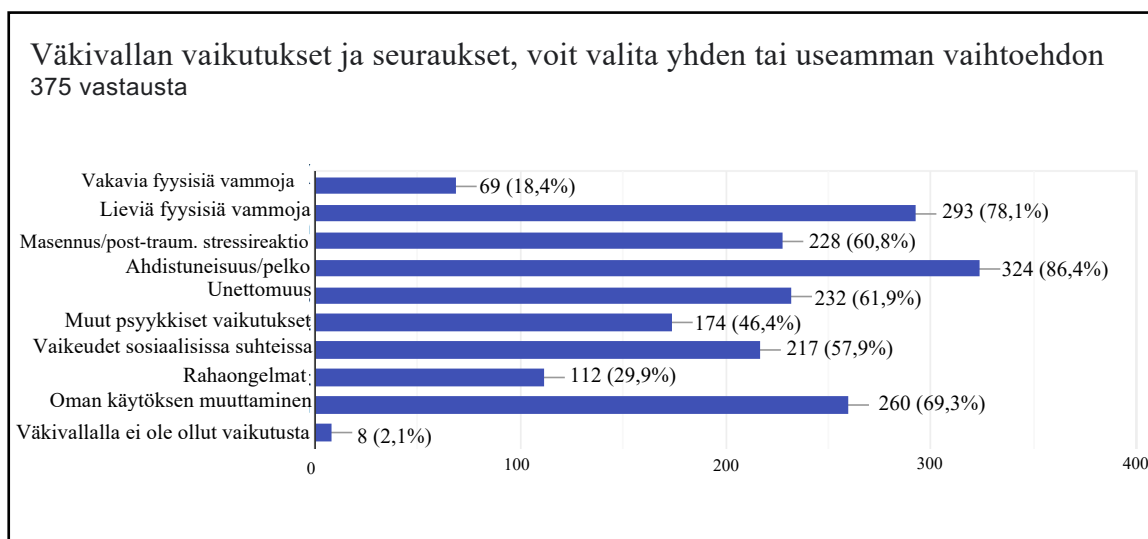
Kaavio 15. Uskonnollisen ja kulttuurisen väkivallan tekijä

Kaaviossa 15 kuvataan uskonnollisen ja kulttuurisen väkivallan tekijää läheisyydessä. Niiden joukossa, jotka olivat kokeneet uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa, väkivaltaa oli koettu eniten vanhemman toimesta (17 vastaajaa, 4,5%). Lisäksi uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa oli koettu entisen avo- /aviopuolison (9kpl, 2,4%), avo- /aviopuolison (4kpl, 1,1%), isovanhemman (4kpl, 1,1%), sisaruksen (2kpl, 0,5%). Yksi vastaaja oli kokenut uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa seurustelukumppanin ja/tai isä/äitipuolen toimesta.

9.9 Väkivallan vaikutukset ja seuraukset

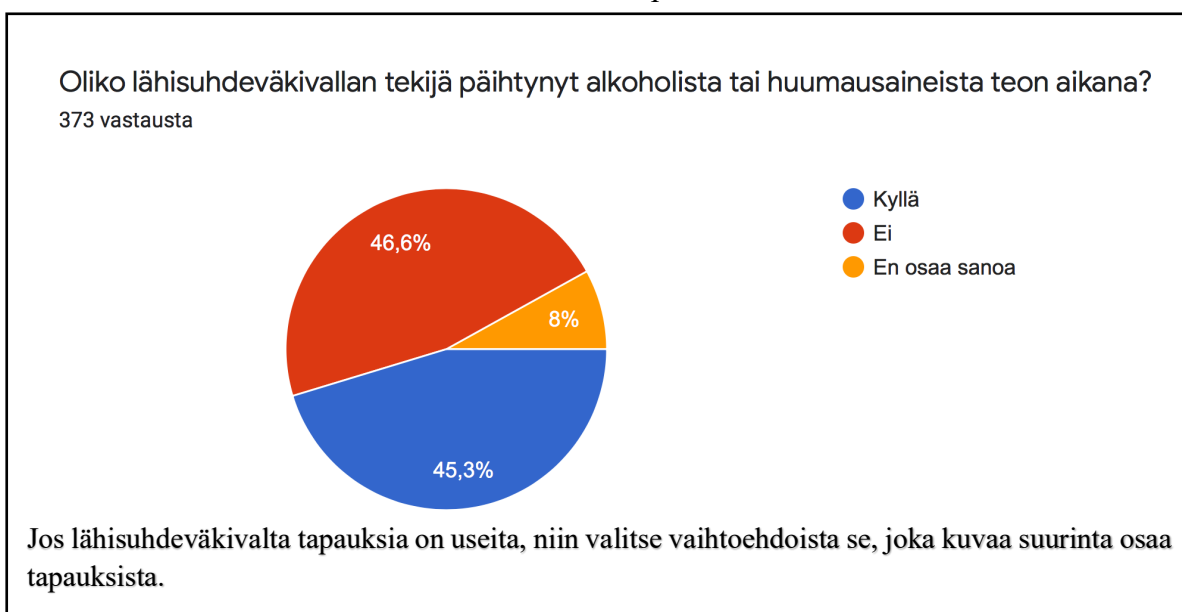
Kaavio 16. Väkivallan vaikutukset

Kaaviossa 16 selviää minkälaisia vaikutuksia ja seurauksia lähisuhdeväkivalta on aiheuttanut vastaajille. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon, vastauksia tuli yhteensä 1924 kpl. Eniten lähisuhdeväkivalta oli aiheuttanut uhreissa ahdistuneisuutta/pelkoa, 324 vastaajaa (86,4%). Huomattavan iso osa vastaajista 293 (78,1%) oli myös saanut väkivallan seurauksena lieviä fyysisiä vammoja, joilla tarkoitettiin kyselyssä mustelmia, ruhjeita, venähdystä, kipua tms. Väkivallan seurauksena 260 (69,3%) vastaajaa oli kokenut heidän oman käytöksensä muuttuneen ja 228 (60,8%) vastaajalle oli aiheutunut masennus/post-traumaattinen stressireaktio. Ainoastaan 8 (2,1%) vastaajalle väkivalta ei ollut aiheuttanut minkäänlaisia seurauksia. Kysymykseen pystyi myös valitsemaan muu vaihtoehdon ja vastaamaan itse mitä vaikutuksia lähisuhdeväkivallalla on vastaajaan ollut. Tähän kohtaan tuli 7 vastausta, jotka olivat anemia, paniikkihäiriö, vaikeat itsetunto ongelmat, luottamuspula tulevaan kumppaniin, dissosiaatiot ja kahdella vastaajalla syömishäiriö.

10.0 Päihteiden osuus

Kaavio 17. Päihteiden osuus lähisuhdeväkivaltatapauksissa

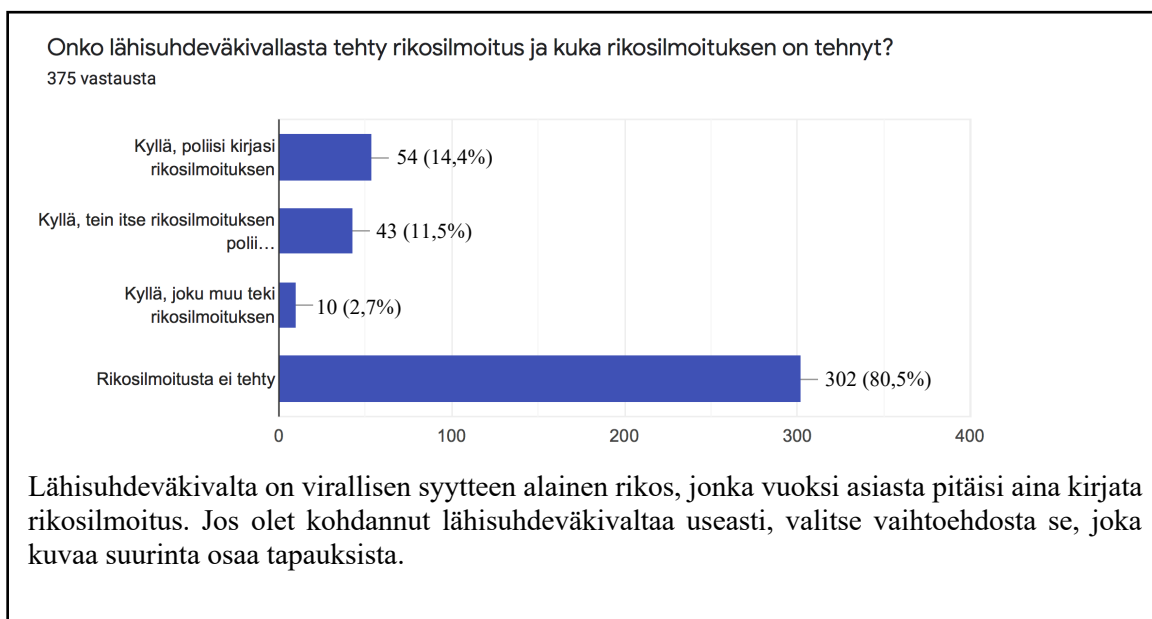

Kaaviossa 17 tarkastellaan päihteiden osuutta lähisuhdeväkivaltaan. 174 vastaajan tapauksissa (46,6%) väkivallantekijä ei ollut päihtynyt alkoholista tai huumausaineista. 169

vastaajalla tekijä oli alkoholin tai huumausaineen vaikutuksen alainen. 8% vastaajista ei osannut sanoa oliko päihteillä osuutta väkivaltaan.

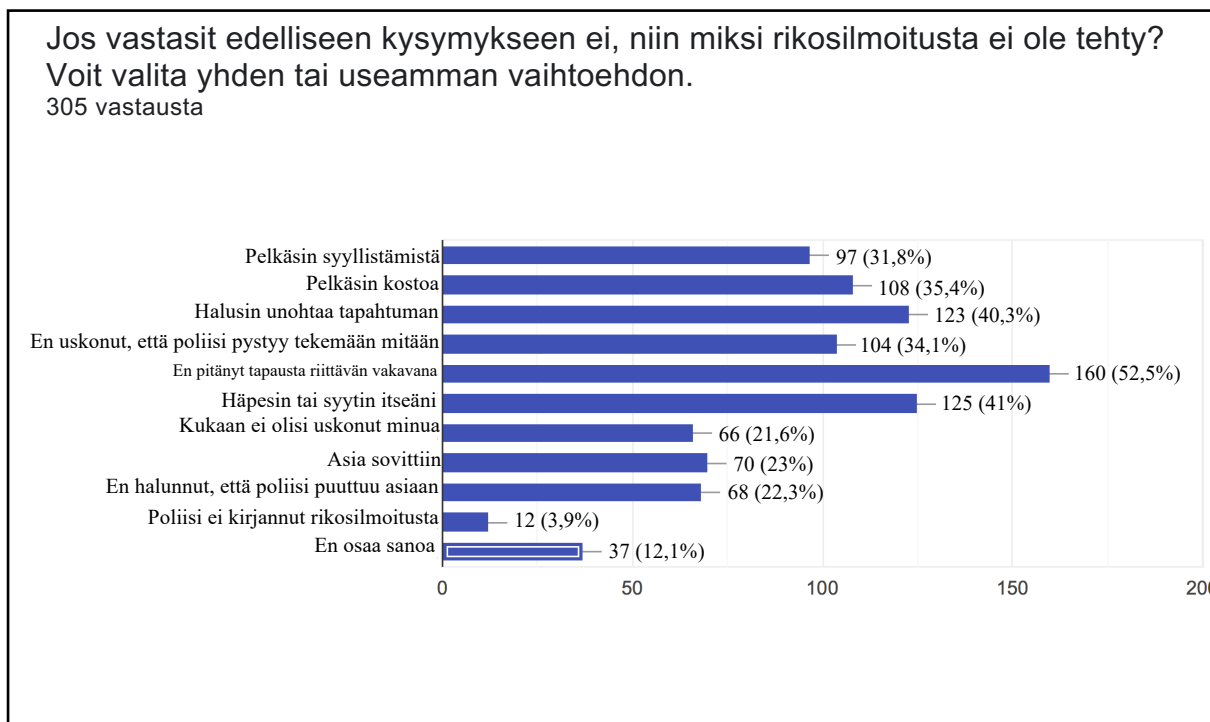
10.1 Rikosilmoituksen tekeminen

Kaavio 18. Rikosilmoituksen tekeminen lähisuhdeväkivaltatapauksissa

Kaaviossa 18 ilmenee eri toimintatavat, miten lähisuhdeväkivaltatapauksissa on toimittu rikosilmoituksen tekoa ajatellen. Vastaaja pystyi valitsemaan vain yhden vaihtoehdon ja vastaajaa pyydettiin vastaamaan siten, miten suurimmassa osaa tapauksissa on toimittu, jos lähisuhdeväkivaltatapauksia oli enemmän kuin yksi. 302 (80,5%) vastaajan tapauksissa rikosilmoitusta ei tehty. 54 (14,4%) vastaajaa ilmoitti poliisin kirjanneen lähisuhdeväkivallasta rikosilmoituksen. 43 (11,5%) vastaajaa oli tehnyt rikosilmoituksen itse ja 10 (2,7%) vastaajan tapauksissa joku muu teki asiasta rikosilmoituksen.

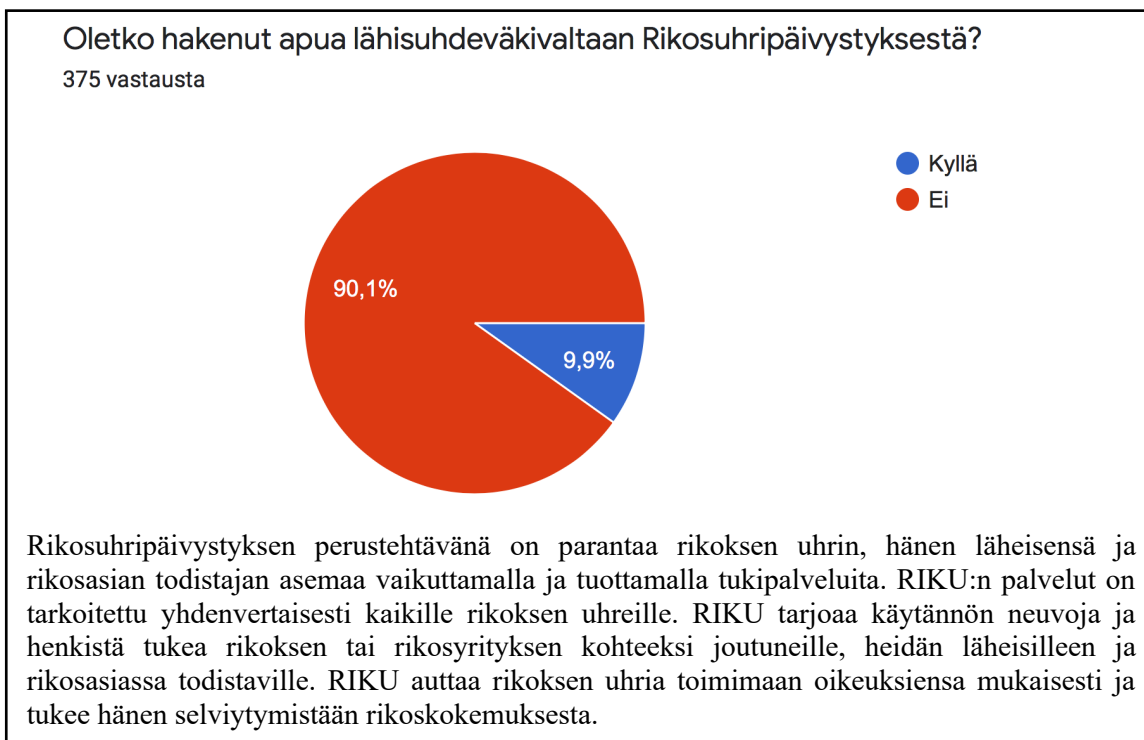
Kaavio 19. Syyt miksi rikosilmoitusta ei ole tehty.

Kaaviossa 19 ilmenee syyt, miksi rikosilmoitusta ei ole tehty. 160 (52,5%) vastaajaa ilmoitti, että ei pitänyt tapausta riittävän vakavana, että olisi tehnyt asiasta rikosilmoituksen. Seuraavaksi yleisimmät vastausvaihtoehdot olivat häpeä ja itsensä syyttäminen (125 vastausta, 41%) ja halu unohtaa tapahtuma (123 vastaajaa, 40,3%). Lisäksi koston ja syyllistämisen pelkääminen, sekä se ettei uskottu poliisiin pystyvän tekemään mitään olivat yleisiä vastausvaihtoehtoja.

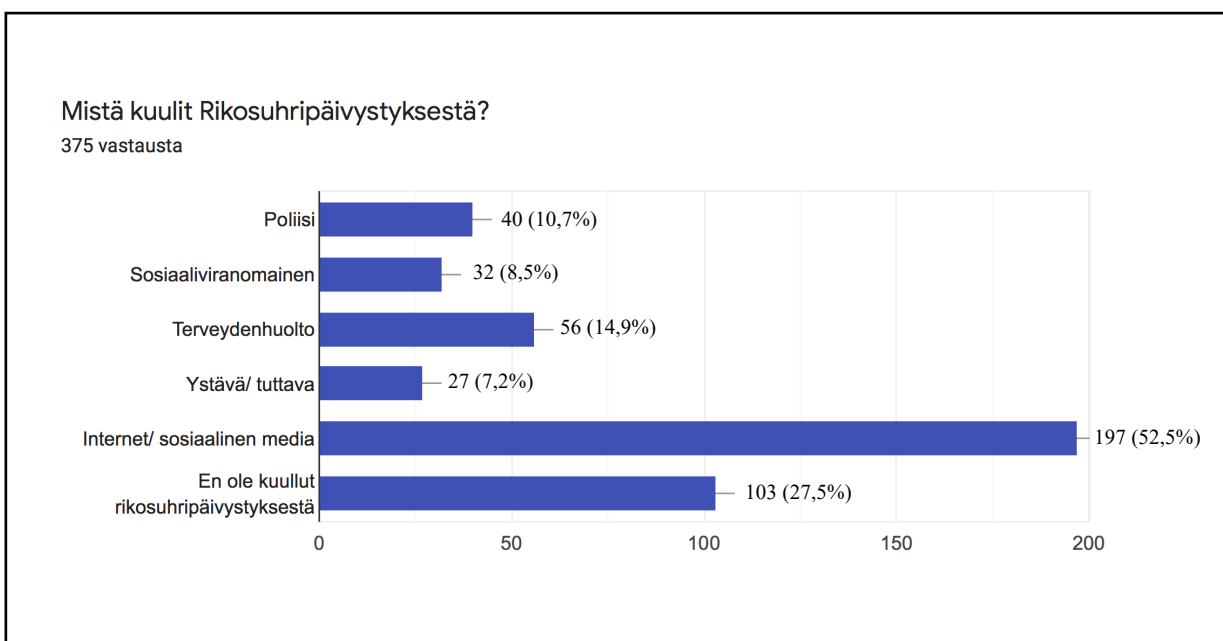
10.2 Rikosuhripäivystys

Kaavio 20. Avun hakeminen Rikosuhripäivystyksestä

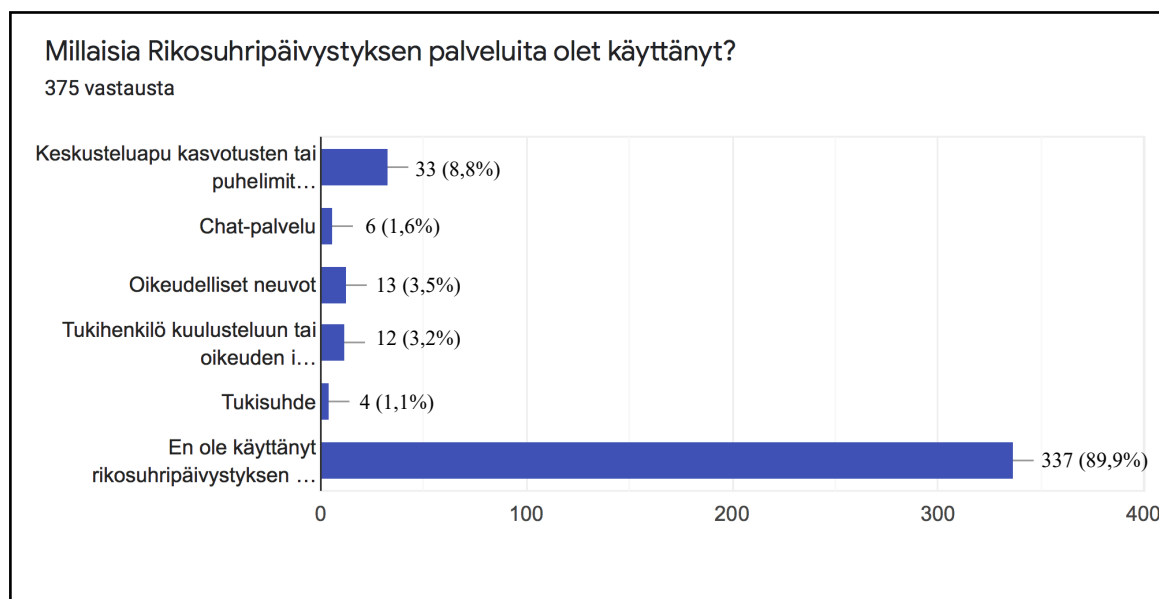
Ainoastaan 9,9% vastaajista oli käyttänyt Rikosuhripäivystyksen palveluita.

Kaavio 21. Tieto Rikosuhripäivystyksestä

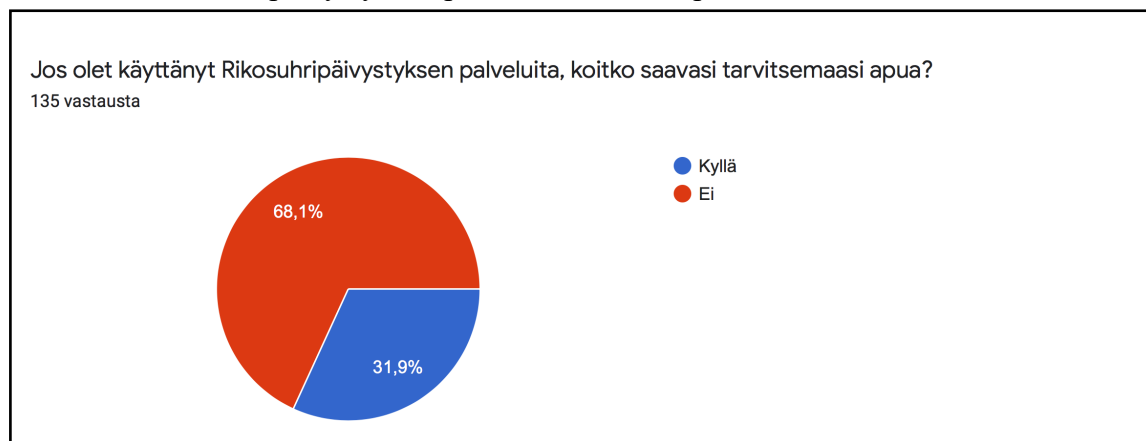
Reilu puolet vastaajista oli kuullut Rikosuhripäivystyksestä Internetistä/sosiaalisesta mediasta. 103 vastaajaa (27,5%) ei ollut kuullut Rikosuhripäivystyksestä ikinä. Toiseksi eniten Rikosuhripäivystyksestä oli kuultu terveydenhuollon kautta, 14,9% vastaajista. Poliisilta oli kuullut 40 (10,7%) vastaajaa, sosiaaliviranomaiselta 32 (8,5%) ja ystävältä/tuttavalta tiedon Rikosuhripäivystyksestä oli saanut 27 (7,2%) vastaajista.

Kaavio 22. Rikosuhripäivystyksen palveluiden käyttö

Huomattavan iso osa vastaajista 337 (89,9%) ei ollut koskaan käyttänyt Rikosuhripäivystyksen palveluita. Eniten vastaajien keskuudessa oli käytetty keskusteluapua kasvatusten tai puhelimitse, 33 (8,8%) vastaajaa. Ainoastaan 4 (1,1%) vastaajalla oli ollut tukisuhde Rikosuhripäivystyksen kanssa.

Kaavio 23. Rikosuhripäivystyksen palveluista koettu apu

135 vastaajasta 31,9% oli kokenut saavansa tarvitsemaansa apua Rikosuhripäivystyksestä.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimukseni tavoitteena oli selvittää, minkälaista lähisuhdeväkivaltaa naisiin kohdistuu Suomessa, sekä sitä, kuka on toiminut lähisuhdeväkivallan tekijänä. Lisäksi selvitin, kuinka usein lähisuhdeväkivalta tapauksista on tehty rikosilmoitus ja syitä sille miksi rikosilmoitusta ei ole tehty. Kartoitin tutkimuksessa myös Rikosuhripäivystyksen palveluiden eri muotoja ja käytön yleisyyttä lähisuhdeväkivaltatapauksissa, sekä siitä saatua hyötyä.

Verkkokyselyn julkaisualustaksi valitsin Facebook – ryhmä Naistenhuoneen. Näin ollen voidaan olettaa, että kyselyyn vastanneet henkilöt ovat olleet naisia. Kyselyyn vastasi 375 naista ja vastaajista enemmistö oli iältään 18-35 vuotiaita. Koulutukseltaan vastaajat olivat useimmiten ammattikoulun käyneitä.

Vaikka kyselyyn vastanneita oli ihan kohtalainen määrä kvantitatiiviseksi tutkimukseksi, niin kysely ei kuitenkaan tavoittanut isoa osaa otollisista vastaajista. Tämä johtuu siitä, että jaoin kyselyn Facebookin Naistenhuone ryhmässä, missä oli kyselyn julkistamishetkellä 171 483 jäsentä. Näin suuressa ryhmässä uusia päivityksiä julkaistaan valtavasti päivän aikana, minkä seurauksena yksi julkaisu ei ole esillä kovinkaan pitkään ja hukkuu helposti muiden julkaisujen sekaan. Nostin julkaisua ylöspäin muutamia kertoja eli kysely tuli uudestaan näkyviin uusimpina julkaisuina, mutta suurin osa vastaajista vastasi kyselyyn muutaman tunnin sisällä siitä, kun julkaisin kyselyn.

Tutkimuksen mukaan Suomessa naisiin kohdistuu lähisuhteessa eniten psyykkistä ja fyysistä väkivaltaa. Lähes kaikki vastaajista (98,4%) oli kohdannut psyykkistä väkivaltaa ja huomattavan iso osa (92,3%) fyysistä väkivaltaa. Suurin osa vastaajista 84,3% oli myös kohdannut piilevää väkivaltaa. Nämä kolme väkivallan muotoa erottuivat selvästi vastauksista. Vähiten oli koettu uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa (9,1%) vastaajista. Myös aiempien tutkimusten mukaan psyykkinen ja fyysinen väkivalta ovat yleisimmät lähisuhdeväkivallan muodot. Esimerkiksi THL:n tekemän tilastoraportin mukaan, joka pohjautuu Nollalinjan vastaanottamiin puheluihin, yleisimmät lähisuhdeväkivallan muodot ovat olleet henkinen- ja fyysinen väkivalta sekä väkivallan uhka (THL tilastoraportti, 2018.)

Tutkimuksen mukaan yleisimmin lähisuhdeväkivallan tekijä on nykyinen tai entinen avo- /aviopuoliso tai seurustelukumppani. Myös vanhempi on yleinen lähisuhdeväkivallantekijä erityisesti fyysisen, psyykkisen ja taloudellisen väkivallan osalta. Lapsen sekä isovanhemman tekemä lähisuhdeväkivalta on tutkimuksen mukaan hyvin harvinaista. Yleisintä vastanneiden kesken on ollut siis parisuhdeväkivalta, joka vastaa myös Tilastokeskuksen tilastoja vuonna 2018 viranomaisten tietoon tulleista pari- ja lähisuhdeväkivaltarikoksista. Sen mukaan 37,5% pari- ja lähisuhdeväkivallasta oli avio- ja avopuolisoiden välistä väkivaltaa. Myös THL:n tekemän tilastoraportin mukaan useimmiten väkivallan tekijä lähisuhteessa oli nykyinen tai entinen puoliso tai seurustelukumppani (THL tilastoraportti, 2018.)

Rikosilmoituksen teon osalta kyselyn vastauksista ilmeni, että rikosilmoitusta ei ollut tehty suuressa osassa vastaajien tapauksista (80,5%). Lähisuhdeväkivalta onkin usein piilorikollisuutta ja siitä ilmoitetaan poliisille vasta, kun se on jatkunut pitkään. Tämäkin tutkimus osoittaa aikaisempien tutkimusten tapaan, että lähisuhdeväkivallasta tehdään rikosilmoituksia harvoin. Pitää kuitenkin huomioida, että rikosilmoituksia tehdään yleisimmin fyysisestä väkivallasta, mutta tässä tutkimuksessa käsiteltiin kaikkia lähisuhdeväkivallanmuotoja. Yleistikin ottaen rikosilmoituksen tekemisen yleisyyden tutkiminen on haastavaa, koska poliisin ja tilastokeskuksen tilastot perhe- ja lähisuhdeväkivallasta eroavat toisistaan ja rikosilmoituksen luokittelu on riippuvaista yksittäisen poliisin kirjaamiskäytännöistä. Naisuhritutkimuksen mukaan noin neljännes parisuhdeväkivaltaa kokeneista naisista kertoi, että tapauksesta oli ilmoitettu poliisille (Piispa, Heiskanen, Kääriäinen & Sirén 2006).

Tutkimuksen mukaan yleisimmät syyt rikosilmoituksen tekemättä jättämiselle oli uhrin kokemus siitä, että hän ei pitänyt tapausta riittävän vakavana, häpeä tai itsensä syyttäminen sekä halu unohtaa koko tapahtuma. Heiskanen ja Piispan vuonna 1997 tekemän naisuhritutkimuksen mukaan naiset eivät ilmoittaneet lähisuhdeväkivallasta poliisille, koska he joko halusivat unohtaa koko asian, sopia puolison kanssa tai halusivat väkivallasta huolimatta jatkaa parisuhdetta. Yleisimmät syyt miksi asia ei tullut minkään viranomaisen tietoon olivat tapauksen vähättely, avun saannin tarpeettomuus ja häpeä.

Rikosuhripäivystyksen käyttö oli vastaajien keskuudessa suhteellisen vähäistä. 9,9% oli käyttänyt joskus Rikosuhripäivystyksen palveluita. Rikosuhripäivystyksen toiminnanjohtaja Leena -Kaisa Åbergin mukaan nimenomaan lähisuhdeväkivallan uhrit ovat, kuitenkin suurin yksittäinen asiakasryhmä Rikosuhripäivystyksessä.

Kyselyyn vastanneista 10,7% oli kuullut Rikosuhripäivystyksestä poliisilta. Åbergin mukaan poliisin ohjaamien asiakkaiden määrä kasvoi 60 prosenttia edellisvuodesta vuonna 2019. Rikosuhripäivystys onkin tehnyt kovasti yhteistyötä viime vuosina Poliisihallituksen kanssa, joka on varmasti lisännyt poliisien toimesta uhrien ohjausta Rikosuhripäivystykseen.

Useimmiten Rikosuhripäivystyksestä oli kuultu sosiaalisessa mediassa tai internetissä, joka kuvastaa osaltaan nykyajan toimintamalleja, jolloin ratkaisuja tämänkin kaltaisiin ongelmiin pyritään etsimään lähtökohtaisesti itse.

11 POHDINTA

11.1 Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen luotettavuutta voidaan mitata käsitteillä reliabiliteetti ja validiteetti. Validiteetti kertoo mitataanko tutkimuksessa sitä, mitä piti eli vastaako tutkimus tutkijan asettamiin tutkimuskysymyksiin. Mittarit ja menetelmät eivät aina vastaa sitä todellisuutta, jota tutkija on kuvitellut. Esimerkiksi kyselylomakkeiden kysymyksiin saadaan vastaukset, mutta vastaaja on käsittänyt kysymykset aivan eri tavalla kuin tutkija on ne tarkoittanut. Jos tutkija käsittelee saatuja vastauksia edelleen alkuperäisen oman ajattelumallinsa mukaisesti, ei tuloksia voida pitää tosina ja pätevinä. (Vehkalahti, 2008, s.40, Hirsjärvi ym. 2009, s. 231

Reliabiliteetti puolestaan tarkoittaa tulosten tarkkuutta. Jos kaksi tutkijaa päätyy samankaltaiseen tulokseen tai jos samaa henkilö on tutkimuksen kohteena useana eri kertana ja saadaan sama tulos, voidaan tulosta pitää reliabelina. Tutkimuksen reliabelius tarkoittaa siis sen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia.

Validiteetti on kuitenkin tutkimuksen luotettavuuden osalta olennaisin asia, sillä ellei mitata oikeita asioita, ei reliabiliteetilla ole mitään merkitystä. (Vehkalahti, 2008, 40; Hirsjärvi & Remes & Sajavaara, 2009, 231.)

Tutkimuksen tulokset olivat hyvin samansuuntaisia aiempien lähisuhdeväkivallasta tehtyjen tutkimuksien tulosten kanssa, jonka perusteella tutkimustulosta voidaan pitää reliaabelina. Sain tutkimuksella myös vastaukset tutkimuskysymyksiini, joten tutkimusta voidaan pitää myös validiteettina.

Tutkimuksen luotettavuutta voi kuitenkin heikentää se, että minulla ei ole varmuutta siitä kuka kyselyyn on oikeasti vastannut ja onko hän pyrkinyt vastaamaan kyselyyn huolellisesti ja rehellisesti. Tämä kävi ilmi kyselyn yhdessä kysymyksessä, missä kysyttiin, ”Kuinka moni on hakenut apua lähisuhdeväkivaltaan Rikosuhripäivystyksestä?”. 375 vastaajasta ainoastaan 37 vastasi hakeneensa apua lähisuhdeväkivaltaan Rikosuhripäivystyksestä, mutta kuitenkin kysymykseen ”Jos olet käyttänyt Rikosuhripäivystyksen palveluita, koitko saavasi tarvitsemaasi apua?” on vastannut 135 vastaajaa. Tämän osalta vastauksen tuloksia ei voida pitää luotettavina.

Suurin luotettavuutta heikentävä tekijä on varmasti se, että kysymykset ja vastausvaihtoehdot ovat saattaneet aiheuttaa väärinymmärryksiä vastaajien kesken. Vaikka olin selventänyt kyselyyn mitä eri lähisuhdeväkivallanmuodoilla tarkoitetaan, niin kaikille vastaajille ei silti välttämättä ole ollut täysin selvää mitä esimerkiksi piilevä väkivalta tarkoittaa ja mitkä teot täyttävät sen tunnusmerkistön.

Esitetasin kyselyä muutamilla koehenkilöillä ennen kyselyn julkaisemista ja tein myös itse kyselyn. Tällä pyrin varmistamaan sen, että kysymykset ymmärretään oikein ja kyselylomake toimii niin kuin pitääkin. Esitestauksen jälkeen muutin vielä kyselyä saamani palautteen perusteella niin, että kysymykset olisivat paremmin ymmärrettävissä.

11.2 Tutkimuksen eettisyys

Tätä opinnäytetyötä varten tehdyssä kvantitatiivisessa tutkimuksessa kyselyyn vastanneet henkilöt vastasivat siihen nimettömänä ja sitä painotettiin myös kyselyn saatekirjeessä. Tutkimuksen tekijä ei saanut kyselyyn vastanneiden henkilötietoja missään vaiheessa omaan käyttöönsä, koska kysely toteutettiin Google Forms -alustalla ja kyselyyn pystyi

osallistumaan nimettömänä. Tutkimuksen arkaluontoinen aihe edellytti ehdottomasti edellä mainittua toimintatapaa.

Pääsääntöisesti työssä on käytetty alan kirjallisuutta, joista olen merkinnyt lähteet näkyviin. Pyrin opinnäytetyötä tehdessäni käyttämään lähteitä laaja-alaisesti, mutta kuitenkin niin, että ne kaikki liittyvät käsiteltävänä olevaan asiaan selkeästi. Lisäksi arvioin lähteitä kriittisesti ja pyrin aina selvittämään niiden luotettavuuden ja paikkansapitävyyden.

11.3 Mahdolliset jatkotutkimukset

Lähisuhdeväkivallasta on tehty useita tutkimuksia koskien erityisesti fyysistä väkivaltaa, mutta muiden väkivallanmuotojen osalta tutkimusta on tehty selvästi vähemmän. Jatkotutkimuksen mahdollisuus voisi olla esimerkiksi jonkin yksittäisen vähemmän tutkitun väkivallan muodon yksityiskohtaisempi selvittäminen. Lisäksi muiden auttavien tahojen käytön tutkiminen ja niiden käytön yleisyys ja tarpeellisuus olisi kiinnostava jatkotutkimuksen aihe. Tässä tutkimuksessa tuli ilmi myös se, että rikosilmoituksia lähisuhdeväkivallan määrään nähden oli tehty melko vähän. Joten kiinnostava jatkotutkimuksen aihe olisi yksityiskohtaisempi selvitys syistä, jotka ovat rikosilmoituksen teon haluttomuuden taustalla.

11.4 Itsearviointi

Kyseessä oli ensimmäinen opinnäytetyöni ja toisinaan sen tekeminen tuntui haasteelliselta. Erityisesti aikataulutus työelämän ja tämän hetkisen elämäntilanteeni kanssa aiheuttivat haasteita. Pysin kuitenkin aikataulussa sen suhteen, että työ valmistui tavoitteideni mukaisesti.

Kokonaisuutta ajatellen onnistuin työssä kuitenkin mielestäni hyvin ja opin paljon tutkimuksen tekemisestä. Nyt jos tekisin tutkimuksen uudestaan, niin käyttäisin enemmän aikaa kyselyn kysymysten miettimiseen, että ne palvelisivat mahdollisimman hyvin tutkimusta. Kysymysten asettelu sekä vastausvaihtoehdot oli mielestäni vaikeaa saada sellaiseen muotoon, että ne olisivat koskettaneet kaikkia vastaajia mahdollisimman hyvin sekä olisivat myös sellaisia, että ne vastaisivat tutkimuskysymyksiäni.

LÄHTEET

Danielsson, P. & Salmi, 2015: Suomalaiset väkivallan ja omaisuusrikosten kohteena 2014 – Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Helsingin yliopisto. Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. PDF-dokumentti. Ei päivitystietoa, luettu 03.02.2020

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/155645/Katsauksia_3_Danielsson_Salmi_2015.pdf?sequence=1

Danielsson, P. & Salmi, V. 2013: Suomalaisten kokema parisuhdeväkivalta 2012. Kansallisen rikosuhritutkimuksen tuloksia. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos, verkkokatsauksia 34/2013. Helsinki

Fagerlund M. 2016: Lähisuhdeväkivalta poliisin perheväkivaltatehtävillä

FRA Euroopan unionin perusoikeusvirasto tutkimus: 2014, luettu 10.03.2020

https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-at-a-glance-oct14_en.pdf

Heikkilä, T. 2008: Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita

Heiskanen M. & Piispa M. 1998: Usko, toivo, hakkaus. Kyselytutkimus miesten naisille tekemästä väkivallasta. Helsinki: Oy Edita Ab.

Heiskanen M. & Kääriäinen J. & Piispa M. & Siren R. 2006: Naisiin kohdistunut väkivalta 2005, Helsinki

Hirsjärvi S. & Remes P. & Sajavaara P. 2009: Tutki ja kirjoita, Hämeenlinna

Kjällman, P. 2011: Rikoksen uhrin käsikirja. Juva: PS-kustannus

Kotanen, R. & Smolej, M. 2014: Lähisuhteissa tehtyjen lievien pahoinpitelyiden syyteoikeuden muutos 2011 – lakimuutoksen tavoitteet ja poliisitutkimuksen ongelmat tapauksissa, joissa lähisuhdeväkivalta on toistuvaa.

Lehtonen A., 2002: Perheväkivalta poliisin painajainen, Helsinki

Lehtonen A. & Perttu S. 1999: Naisiin kohdistuva väkivalta, Tampere

Niemi-Kiesiläinen J. 2004: Rikosprosessi ja parisuhdeväkivalta

Rautava M. & Perttu S. 2002: Naisiin kohdistuva pari- ja lähisuhdeväkivalta, Helsinki

Oikeusministeriö, Rikoksenteorjuntaneuvosto: Lähisuhdeväkivalta. Ei päivitystietoja, luettu 12.02.2020

<https://rikoksenteorjunta.fi/lahisuhdevakivalta>

Rikosuhripäivystys 2019a. Rikosuhripäivystys. Luettu 03.01.2020

<http://www.riku.fi/fi/rikosuhripaivystys/>

Rikosuhripäivystys 2020b, Rikosuhripäivystyksen tiedote. Päivitetty 17.02.2020, luettu 25.02.2020

<https://www.riku.fi/rikosuhripaivystyksen-asiakasmaarissa-27-prosentin-kasvu-vuonna-2019/>

Siukola R., 2014: Miten puuttua lähisuhdeväkivaltaan? Esimerkkinä päihde- ja mielenterveystyö. Tampere

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2020: Lähisuhdeväkivalta. Luettavissa:

https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tyon_tueksi/vakivallan-ehkaisy/lahisuhdevakivalta Päivitetty 26.02.2020. Luettu 15.03.2020

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos 2018: Tilastoraportti lähisuhdeväkivalta 2017. Päivitetty 29.11.2018, luettu 12.02.2020.

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137215/Tr%2040_18_.pdf?sequence=5&isAllowed=y

Tilastokeskus 2019: Perhe- ja lähisuhdeväkivalta. Päivitetty 6.6.2019, luettu 12.02.2020

https://www.stat.fi/til/rpk/2018/15/rpk_2018_15_2019-06-06_tie_001_fi.html

Valli R. 2015: Johdatus tilastolliseen tutkimukseen

Vehkalahti K. 2008: Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät

Åberg, L-K. & Hintikka, S. 2011: Rikoksen uhrin käsikirja. Juva: PS-kustannus

Liite 1. Kyselylomake

Naisiin kohdistuva lähisuhdeväkivalta

Opiskelen Poliisiammattikorkeakoulussa ja teen opinnäytetyötä naisiin kohdistuvasta lähisuhdeväkivallasta ja Rikosuhripäivystyksestä. Kyselyn tarkoituksena on kartoittaa naisten kokemuksia lähisuhdeväkivallasta sekä Rikosuhripäivystyksen (Rikun) käyttöä kyseisissä tapauksissa.

Kysely koostuu lähisuhdeväkivallan eri muotoihin jaetuista osa-alueista, rikosilmoituksen tekoon liittyvistä asioista sekä Rikosuhripäivystyksen merkitystä selvittävistä kysymyksistä. Lähisuhdeväkivallan tekijällä tarkoitetaan myös muuta tekijää kuin esimerkiksi puolisoa tai ex-puolisoa. Lähisuhdeväkivallan tekijä voi olla esimerkiksi myös lapsi, vanhempi, isovanhempi, sisarus, isäpuoli tai äitipuoli.

Kysely toimii Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyön tutkimuksen materiaalina. Kysely ei yksilöi vastaajia, eikä siinä kerätä henkilötietoja, vaan vastaaminen tapahtuu nimettömänä.

Kyselyyn vastaamiseen menee aikaa 5-10 minuuttia.

Kyselyn laatija:

Tuuli Kellman

tuuli.kellman@poliisi.fi

Jos haluat esittää tarkempia kysymyksiä kyselyyn liittyen, voit ottaa yhteyttä sähköpostitse.

***Pakollinen**

1. Ikä? *

Merkitse vain yksi soikio.

- alle 18
- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56-65
- Yli 65 vuotta

2. Korkein koulutus *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kansakoulu/Keskikoulu/Peruskoulu
- Ammattikoulututkinto
- Ylioppilastutkinto
- Alempi korkeakoulututkinto
- Ylempi korkeakoulututkinto

Fyysinen
väkivalta

Fyysisellä eli ruumiillisella väkivallalla tarkoitetaan lyömistä, tönimistä, puristelua, puremista, potkimista, kuristamista, hoidettavan kovakouraista käsittelemistä ja muuta vastaavaa.

3. Kuinka usein olet kohdannut fyysistä väkivaltaa elämäsi aikana? *

Valitse vaihtoehdoista sopivin, joka kuvaa sen hetkistä tilannetta, kun lähisuuhdeväkivaltaa on tapahtunut esim. lapsuudessasi.

Merkitse vain yksi soikio.

- Päivittäin
- Viikottain
- Kuukausittain
- Harvemmin
- En lainkaan *Siirry kysymykseen 5*

4. Kuka on ollut fyysisen väkivallan tekijä? Voit valita useamman vaihtoehdon *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Avo/Aviopuoliso
- Entinen Avo/Aviopuoliso
- Seurustelukumppani
- Lapsi
- Vanhempi
- Isäpuoli/äitipuoli
- Isovanhempi
- Sisarus
- En ole kohdannut fyysistä väkivaltaa lähisuhteessa

Psyykkinen
väkivalta

Psyykkinen eli henkinen väkivalta lienee yleisin lähisuhdeväkivallan muoto. Sen ilmenemismuotoja ovat mm. uhkaaminen ja pelottelu, alistaminen, syyttely, nimittely, kiristäminen, ihmissuhteista eristäminen sekä nöyryyttäminen. Se voi olla joko sanallista tai sanatonta.

5. Kuinka usein olet kohdannut psyykkistä väkivaltaa elämäsi aikana? *

Valitse vaihtoehdoista sopivin, joka kuvaa sen hetkistä tilannetta, kun lähisuhdeväkivaltaa on tapahtunut esim. lapsuudessasi.

Merkitse vain yksi soikio.

- Päivittäin
- Viikottain
- Kuukausittain
- Harvemmin
- En lainkaan *Siirry kysymykseen 7*

6. Kuka on ollut psyykkisen väkivallan tekijä? Voit valita useamman vaihtoehdon. *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Avo/Aviopuoliso
- Entinen Avo/Aviopuoliso
- Seurustelukumppani
- Lapsi
- Vanhempi
- Isäpuoli/äitipuoli
- Isovanhempi
- Sisarus
- En ole kohdannut psyykkistä väkivaltaa lähisuhteessa

**Taloudellinen
väkivalta**

Taloudellinen väkivalta on vallankäyttöä. Taloudellisesti toista ihmistä voi kontrolloida käyttämällä toisen rahoja tai omaisuutta luvattomasti tai estämällä ja kontrolloimalla toista käyttämästä omia rahojaan. Väkivallan tekijä saattaa syyllistää uhrin perheen heikosta taloudellisesta tilanteesta, jolloin uhri itsekkin alkaa uskoa tähän. Tämän seurauksena uhrin itsetunto ja kyky huolehtia raha-asioista voivat murentua.

7. Kuinka usein olet kohdannut taloudellista väkivaltaa elämäsi aikana? *

Valitse vaihtoehdoista sopivin, joka kuvaa sen hetkistä tilannetta, kun lähisuhdeväkivaltaa on tapahtunut esim. lapsuudessasi.

Merkitse vain yksi soikio.

- Päivittäin
- Viikottain
- Kuukausittain
- Harvemmin
- En lainkaan *Siirry kysymykseen 9*

8. Kuka on ollut taloudellisen väkivallan tekijä? Voit valita useamman vaihtoehdon. *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Avo/Aviopuoliso
- Entinen Avo/Aviopuoliso
- Seurustelukumppani
- Lapsi
- Vanhempi
- Isäpuoli/äitipuoli
- Isovanhempi
- Sisarus
- En ole kohdannut taloudellista väkivaltaa lähisuhteessa

**Seksuaalinen
väkivalta**

Seksuaalisella väkivallalla tarkoitetaan mm. seksuaalista ahdistelua, koskettelua, seksuaalisiin tekoihin pakottamista, raiskausta tai sen yritystä ja pornografian katseluun pakottamista. Se voi olla myös nöyryyttämistä ja halventamista, huoraksi haukkumista sekä toisen ruumiinosien arviointia ja vertailemistä. Seksuaalinen väkivalta on käsitteenä laaja. Se pitää sisällään uhkan ja pahoinpitelyn ilmapiirin.

9. Kuinka usein olet kohdannut seksuaalista väkivaltaa elämäsi aikana? *

Valitse vaihtoehdoista sopivin, joka kuvaa sen hetkistä tilannetta, kun lähisuhdeväkivaltaa on tapahtunut esim. lapsuudessasi.

Merkitse vain yksi soikio.

- Päivittäin
 - Viikottain
 - Kuukausittain
 - Harvemmin
 - En lainkaan
- Siirry kysymykseen 11*

10. Kuka on ollut seksuaalisen väkivallan tekijä? Voit valita useamman vaihtoehdon. *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Avo/Aviopuoliso
- Entinen Avo/Aviopuoliso
- Seurustelukumppani
- Lapsi
- Vanhempi
- Isäpuoli/äitipuoli
- Isovanhempi
- Sisarus
- En ole kohdannut seksuaalista väkivaltaa lähisuhteessa

Hoidon ja
huolenpidon
laiminlyönti

Hoidon ja huolenpidon laiminlyönti on hoidettavan perustarpeiden kuten ruoka, juoma, hygienia, vaatetus hoitamatta jättämistä, hoidon vähäisyyttä tai epätarkoituksenmukaista hoitamista. Hoidon laiminlyönti voi olla tahallista tai tahatonta. Tahallisen hoidon laiminlyönnin tarkoituksena on vahingoittaa hoidosta riippuvaista henkilöä. Siihen voi liittyä myös taloudellista tai muuta hyväksikäyttöä sekä fyysistä ja/tai psyykkistä väkivaltaa.

11. Kuinka usein olet kohdannut hoidon ja huolenpidon laiminlyöntiä elämäsi aikana? *

Valitse vaihtoehdoista sopivin, joka kuvaa sen hetkistä tilannetta, kun lähisuhdeväkivaltaa on tapahtunut esim. lapsuudessasi.

Merkitse vain yksi soikio.

- Päivittäin
- Viikottain
- Kuukausittain
- Harvemmin
- En lainkaan *Siirry kysymykseen 13*

12. Kuka on ollut hoidon ja huolenpidon laiminlyönnin tekijä? Voit valita useamman vaihtoehdoksi.
*

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Avo/Aviopuoliso
- Entinen Avo/Aviopuoliso
- Seurustelukumppani
- Lapsi
- Vanhempi
- Isäpuoli/äitipuoli
- Isovanhempi
- Sisarus
- En ole kohdannut hoidon ja huolenpidon laiminlyöntiä lähisuhteessa

Piilevä
väkivalta

Piilevällä väkivallalla tarkoitetaan sitä, kun tekijä luo uhrille uhan ilmapiirin ja tietoisuuden siitä, että väkivalta voi puhjeta milloin tahansa. Väkivalta voi siis olla parisuhteessa tai perheessä läsnä jatkuvasti, vaikka sitä tapahtuisikin hyvin harvoin. Tämä taas usein muokkaa uhrin käytöstä siten, että hän pyrkii ehkäisemään väkivaltaa omalla käytöksellään esimerkiksi välttelemällä riitoja ja myötäilemällä toisen tahtoa. Uhri saattaa suostua esimerkiksi seksiin ilman omaa tahtoaan.

13. Kuinka usein olet kohdannut piilevää väkivaltaa elämäsi aikana? *

Valitse vaihtoehdoista sopivin, joka kuvaa sen hetkistä tilannetta, kun lähisuhdeväkivaltaa on tapahtunut esim. lapsuudessasi.

Merkitse vain yksi soikio.

- Päivittäin
- Viikottain
- Kuukausittain
- Harvemmin
- En lainkaan *Siirry kysymykseen 15*

14. Kuka on ollut piilevän tekijä? Voit valita useamman vaihtoehdon. *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Avo/Aviopuoliso
- Entinen Avo/Aviopuoliso
- Seurustelukumppani
- Lapsi
- Vanhempi
- Isäpuoli/äitipuoli
- Isovanhempi
- Sisarus
- En ole kohdannut piilevää väkivaltaa lähisuhteessa

Uskonnollinen
ja
kulttuurinen
väkivalta

Uskonnollinen väkivalta on henkistä väkivaltaa, johon liittyy uskonnollinen ulottuvuus. Se voi ilmetä uskonnon harjoittamisen kieltämisenä tai pakottamisena osallistumaan uskonnolliseen toimintaan tai noudattamaan jonkin uskonnon mukaisia sääntöjä ja normeja. Uskonnollisen väkivallan muotoja ovat käännyttäminen, pelottelu, eristäminen, syyllistäminen sekä kontrollointi. Uskonnollinen väkivalta pyrkii nujertamaan toisen ihmisen elämäntavan tai mielipiteen.

15. Kuinka usein olet kohdannut uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa elämäsi aikana? *

Valitse vaihtoehdoista sopivin, joka kuvaa sen hetkistä tilannetta, kun lähisuhdeväkivaltaa on tapahtunut esim. lapsuudessasi.

Merkitse vain yksi soikio.

- Päivittäin
- Viikottain
- Kuukausittain
- Harvemmin
- En lainkaan *Siirry kysymykseen 17*

16. Kuka on ollut uskonnollisen ja kulttuurisen väkivallan tekijä? Voit valita useamman vaihtoehdon. *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Avo/Aviopuoliso
- Entinen Avo/Aviopuoliso
- Seurustelukumppani
- Lapsi
- Vanhempi
- Isäpuoli/äitipuoli
- Isovanhempi
- Sisarus
- En ole kohdannut uskonnollista ja kulttuurista väkivaltaa lähisuhteessa

Väkivallan vaikutukset

Osion kysymykset koskevat kaikkia edellä mainittuja väkivallan muotoja

17. Väkivallan vaikutukset ja seuraukset, voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Vakavia fyysisiä vammoja (aivotärähdyks, luunmurtuma, tikkausta vaativa haava jne.)
- Lieviä fyysisiä vammoja (mustelma, ruhje, venähdys, kipu jne.)
- Masennus/ post-traumaattinen stressireaktio
- Ahdistuneisuus/pelko
- Unettomuus
- Muut psyykkiset vaikutukset
- Vaikeudet sosiaalisissa suhteissa
- Rahaongelmat
- Oman käytöksen muuttaminen
- Väkivallalla ei ole ollut minuun vaikutusta

Muu: _____

18. Oliko lähisuhdeväkivallan tekijä päihtynyt alkoholista tai huumausaineista teon aikana?
Jos lähisuhdeväkivalta tapauksia on useita, niin valitse vaihtoehdoista se joka kuvaa suurinta osaa tapauksista.

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
 Ei
 En osaa sanoa

Rikosilmoitus

Lähisuhdeväkivalta on virallisen syytteen alainen rikos, jonka vuoksi asiasta pitäisi aina kirjata rikosilmoitus. Jos olet kohdannut lähisuhdeväkivaltaa useasti, valitse vaihtoehdosta se, joka kuvaa suurinta osaa tapauksista.

19. Onko lähisuhdeväkivallasta tehty rikosilmoitus ja kuka rikosilmoituksen on tehnyt? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Kyllä, poliisi kirjasi rikosilmoituksen
 Kyllä, tein itse rikosilmoituksen poliisiasemalla tai internetissä
 Kyllä, joku muu teki rikosilmoituksen
 Rikosilmoitusta ei tehty

20. Jos vastasit edelliseen kysymykseen ei, niin miksi rikosilmoitusta ei ole tehty? Voit valita yhden tai useamman vaihtoehdon.

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Pelkäsin syyllistämistä
- Pelkäsin kosta
- Halusin unohtaa tapahtuman
- En uskonut, että poliisi pystyy tekemään mitään
- En pitänyt tapausta riittävän vakavana
- Häpesin tai syytin itseäni
- Kukaan ei olisi uskonut minua
- Asia sovittiin
- En halunnut, että poliisi puuttuu asiaan
- Poliisi ei kirjannut rikosilmoitusta
- En osaa sanoa

Rikosuhripäivystys
(RIKU)

Rikosuhripäivystyksen perustehtävänä on parantaa rikoksen uhrin, hänen läheisensä ja rikosasian todistajan asemaa vaikuttamalla ja tuottamalla tukipalveluita. RIKU:n palvelut on tarkoitettu yhdenvertaisesti kaikille rikoksen uhreille. RIKU tarjoaa käytännön neuvoja ja henkistä tukea rikoksen tai rikosyhtymisen kohteeksi joutuneille, heidän läheisilleen ja rikosasiassa todistaville. RIKU auttaa rikoksen uhria toimimaan oikeuksiensa mukaisesti ja tukee hänen selviytymistään rikoskokemuksesta.

21. Oletko hakenut apua lähisuhdeväkivaltaan Rikosuhripäivystyksestä? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- Ei

22. Mistä kuulit Rikosuhripäivystyksestä? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Poliisi
- Sosiaaliviranomainen
- Terveysthuolto
- Ystävä/ tuttava
- Internet/ sosiaalinen media
- En ole kuullut rikosuhripäivystyksestä

23. Millaisia Rikosuhripäivystyksen palveluita olet käyttänyt? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Keskusteluapu kasvotusten tai puhelimitse
- Chat-palvelu
- Oikeudelliset neuvot
- Tukihenkilö kuulusteluun tai oikeuden istuntoon
- Tukisuhde
- En ole käyttänyt rikosuhripäivystyksen palveluita

24. Jos olet käyttänyt Rikosuhripäivystyksen palveluita, koitko saavasi tarvitsemaasi apua?

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- Ei